

Høringsnotat vedr. udkast til bekendtgørelse om modstandsdygtighed og beredskab i energisektoren

Udkast til bekendtgørelse om modstandsdygtighed og beredskab i energisektoren blev den 16. december 2024 sendt i høring hos en bred kreds af organisationer og myndigheder med frist for at afgive høringssvar den 23. januar 2025.

Der er modtaget i alt 29 høringssvar i høringsperioden.

Følgende 26 høringsparter har fremsendt bemærkninger til bekendtgørelsen: Biogas Danmark, Brintbranchen, Cerius A/S og Radius Elnet A/S (Cerius-Radius), Centralkommunernes Transmissionsselskab (CTR), Crossbridge Energy, Dansk e-Mobilitet, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Danske Olieberedskabslagre (FDO), Danske Rederier, Dansk Vand- og Spildevandsforening (DANVA), Drivkraft Danmark, Energinet, Energi Fyn, Evida, EWII (TREFOR), Forsikring og Pension, Fjernvarme Fyn, Green Power Denmark, HOFOR, INEOS Energy Danmark, Landbrug & Fødevarer, N1, Norlys, SamAqua, Total Energies og Vores Elnet.

Erhvervsflyvningens Sammenslutning og Københavns Kommune har oplyst, at de ingen bemærkninger har til lovforslaget.

Dansk Arbejdsgiverforening (DA) har oplyst, at lovforslaget falder uden for deres virkefelt, og at de ikke ønsker at afgive bemærkninger.

Nedenfor gengives i hovedtræk de væsentligste punkter i høringssvarene efterfulgt af Energistyrelsens bemærkninger for hvert emne. Bemærkninger til høringssvarene er markeret med kursiv.

For detaljerede oplysninger om svarenes indhold henvises der til de fremsendte høringssvar, som kan ses på høringsportalen¹.

Kontor/afdeling
Beredskab

Dato
04-03-2025

J nr. 2024 - 6493

/HLHSM /IGZJB /MMO
/MTHGN /SIHR

¹ <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/69526>

Indhold

Høringsnotat vedr. udkast til bekendtgørelse om modstandsdygtighed og beredskab i energisektoren	1
1. Generelle bemærkninger	2
2. Anvendelsesområde og definitioner	5
3. Niveauinddeling af virksomheder og klassificering af anlæg	7
4. Roller – personsammenfald og ledelsesansvar	15
5. Beredskabsplanlægning	16
6. Uddannelse	21
7. Risikovurdering af projekter	22
8. Leverandørstyring og forsyningskædesikkerhed	24
9. It-sikkerhedstjeneste	26
10. Anlægs modstandsdygtighed (fysisk sikring)	28
11. Sikkerhed i net- og informationssystemer	42
12. Håndtering af hændelser	50
13. Fortrolighed, udveksling af oplysninger og digital kommunikation	50
14. Samordnet beredskab	54
15. Identificering af særlige virksomheder	55
16. Håndhævelse og klageadgang	57
17. Implementeringsfrist og overgangsregler	59

1. Generelle bemærkninger

Energistyrelsen vil først og fremmest takke for den konstruktive dialog, der har været i forbindelse med høringen af bekendtgørelsen både i forbindelse med sektormøderne i starten af januar og i høringssvarene.

Det er en generel bemærkning i høringssvarene herunder fra Dansk Erhverv, Dansk Industri og Drivkraft Danmark, at det er positivt, at Energistyrelsen i bekendtgørelsen samler de fire nuværende bekendtgørelser i én bekendtgørelse, implementerer NIS 2- og CER-direktivet samt opdaterer lovgivningen til det aktuelle trusselsbillede. Herved samles krav til organisatoriske forhold, cybersikkerhed og fysisk sikring hos selskaber i energisektoren i én bekendtgørelse for alle energiarterne. Dette afviger fra den eksisterende praksis, hvor kravene er delt op både ift. energiart og krav.

Ved samlingen stiger kompleksiteten i kravsammensætningen, hvilket også er en generel bemærkning i høringssvarene fra bl.a. Drivkraft Danmark.

Energistyrelsens bemærkninger:

Energistyrelsen finder det nødvendigt med en holistisk tilgang til beredskabet, hvilket EU Kommissionen i direktiverne også lægger op til. Energistyrelsen ønsker endvidere, at kravene til beredskabet er ensartet på tværs af energisektorer. Derfor har Energistyrelsen vurderet det hensigtsmæssigt, at samle kravene i én bekendtgørelse. Der vil for energisektoren være en omstillingsperiode, hvor de nye krav implementeres og arbejdsgangene tilpasses hos selskaberne og Energistyrelsen.

Bemærkningerne har således ikke givet anledning til ændringer i bekendtgørelsen.

Økonomiske konsekvenser ved anvendelsesområdet

Bekendtgørelsen viderefører modellen for anvendelsesområdet i den nuværende regulering. Herved er det forsyningsstørrelsen og deraf effekterne af en hændelse, der er afgørende for, om virksomheden omfattes af beredskabsregulering.

Dansk Industri og Landbrug og Fødevarer rejser i deres høringssvar en bekymring for, hvorvidt omkostningerne til bekendtgørelsen vil få indflydelse på selskabernes konkurrenceevne.

Brintbranchen, Crossbridge Energy, Dansk Industri, Nordlys og Landbrug og Fødevarer redegør i deres høringssvar for en bekymring for, at bekendtgørelsen potentielt vil kunne resultere i højere energipriser.

Energistyrelsens bemærkninger:

Det er Energistyrelsens vurdering, at opdateringen af bekendtgørelsen ikke vil påvirke virksomhedernes konkurrenceevne betydeligt. Der er på nuværende tidspunkt ikke et klart billede af den konkrete udmøntning af direktiverne i andre EU-landes energisektor, men der er generelt på tværs af EU et fokus på at øge sikkerhedsniveauet i kritiske sektorer, hvorfor der ikke forventes at være markant forskel på tværs af landegrænser i EU. Bekendtgørelsen baserer sig desuden i høj grad på best practice for sikkerheden i industrielle miljøer og energisektoren.

Energistyrelsen pointerer i den forbindelse, at omkostningerne til at efterleve kravene i reguleringen vil skulle opvejes af de økonomiske konsekvenser, afbrud af energiforsyningen kan resultere i. Det har været en prioritet for Energistyrelsen, at kravene til energiselskaberne skal være proportionelle ift. den påvirkning en hændelse vil have for samfundet og i høj grad bygge på en risikobaseret tilgang.

Bemærkningerne har således ikke givet anledning til ændringer i bekendtgørelsen.

Proportionalitet i forhold til anvendelsesområde og krav

Det understreges af bl.a. Crossbridge Energy, Dansk Industri, Danske Rederier, Energinet, Green Power Denmark, N1, INEOS Energy og Nordlys, at det er vigtigt de supplerende krav er proportionelle ift. trusselsbilledet, og at der derved ikke implementeres krav, som ikke står på mål med truslen mod energisektoren. Det bliver også fremhævet som positivt, at de strengeste krav primært er rettet mod de mest forsyningskritiske virksomheder.

Energistyrelsens bemærkninger:

Overordnet set er det Energistyrelsens vurdering, at NIS 2- og CER-direktivet og den eksisterende beredskabslovgivning ikke i sig selv i tilstrækkelig grad vil robustgøre energisektoren. Der er derfor behov for at stille supplerende krav til energisektoren. Direktiverne er blevet forhandlet inden Ruslands invasion af Ukraine, og har derfor ikke i tilstrækkelig høj grad kunnet tage højde for det ændrede trusselsbillede. Som del af vurderingen indgår også erfaringer fra Energistyrelsens beredskabstilsyn, seneste trusselsvurdering for energisektoren fra Center for Cybersikkerhed, Energistyrelsens samarbejde med Politiets Efterretningstjeneste vedr. spionage og sabotagetruslen samt håndtering af hændelser såsom COVID-19, energikrisen og Nord Stream-sprængningerne.

Behovet for supplerende krav skal desuden holdes op imod, at energisektoren er en særlig kritisk sektor, hvor sikkerheds- og beredskabsmæssige hændelser kan skabe kaskadeeffekter i andre kritiske sektorer, som er afhængige af en stabil energiforsyning. Energistyrelsen har for at sikre en passende proportionalitet og for kun at omfatte virksomheder i energisektoren, som er kritiske for forsyningssikkerheden, inddelt virksomhederne i forskellige niveauer, hvor de mest kritiske virksomheder er i de øverste niveauer og underlægges de strengeste krav. Ud over nogle minimumskrav, som virksomhederne skal opfylde, implementeres der en risikobaseret tilgang, hvor virksomhederne skal foretage en risikovurdering og har metodefrihed i forhold til, hvordan kravene opfyldes.

Bemærkningerne har således ikke givet anledning til ændringer i bekendtgørelsen.

Foranstaltninger baseret på en risikovurdering

Det er en generel bemærkning i høringssvarene, herunder fra Green Power Denmark, Dansk Industri, Landbrug og Fødevarer, N1 og Nordlys, at der er behov for at foranstaltninger implementeres på baggrund af en risikovurdering.

Energistyrelsens bemærkninger:

Der lægges i bekendtgørelsen op til at fortsætte nuværende praksis, hvor foranstaltninger baseres på en risikovurdering. Herved skal selskaber udarbejde risiko- og sårbarhedsvurderinger og på baggrund heraf tage stilling til, hvad der er de rigtige lokale foranstaltninger, og at disse implementeres under hensyntagen til især kravet, men også konkrete omkostningsniveau og risicienes alvor. Der er i

nogle af kravene et mindre manøvrerum end andre. Der lægges dog ikke op til at fastsætte krav om fx højden på hegnet ved energianlægget, hvilke type låse virksomheden anvender ved indgange eller præcis hvilke krypteringsalgoritmer, som virksomhederne benytter til at kryptere følsomme data. Bekendtgørelsen stiller dog på nogle områder konkrete krav for bl.a. at sikre et højt minimumsniveau og undgå for stort fortolkningsrum. Dette er under hensyntagen til den økonomiske regulering, de fleste selskaber i energisektoren er underlagt, samt baseret på erfaringerne fra den tidligere regulering, hvor for stort fortolkningsrum i nogle tilfælde gjorde det svært at sikre overholdelsen af lovens intentioner.

Energistyrelsen har nogle steder tilføjet, at kravene skal implementeres ud fra en risikovurdering. Bemærkningerne har således givet anledning til ændringer i bekendtgørelsen.

2. Anvendelsesområde og definitioner

Flere høringsparter Cerius-Radius, Dansk Erhverv, Danske Rederier, Evida, Ewii, Green Power Denmark, N1 og Norlys efterlyser, at en række definitioner og begreber præciseres yderligere. Det drejer sig navnlig om "anlæg", "levering af en tjeneste", "håndtere", "hændelse", "væsentlig hændelse" og "net og informationssystemer".

Endvidere har Cerius-Radius, Dansk Erhverv, Energinet, Evida, Green Power Denmark, HOFOR og Norlys i vidt omfang samstemmende bemærkninger til ledelsesbegrebet. De finder, at ledelse bør defineres i bekendtgørelsen eller i en vejledning. Flere af disse høringsparter understreger endvidere vigtigheden af, at definitionen afstemmes på tværs af sektorer, der omfattes af NIS2- og CER-direktiverne.

Energistyrelsens bemærkninger:

Energistyrelsen bemærker til høringskommentarerne vedr. præcisering af definitioner og begreber, at flere af begreberne er defineret på lovniveau, og i udgangspunktet ikke behøves gentaget i den underliggende bekendtgørelse.

Andre begreber kan ikke indskrænkes yderligere ved legal definition, idet det risikerer at indskrænke lovens og bekendtgørelsens rækkevidde på en måde, der vil betyde at Energistyrelsen har fejlimplementeret NIS 2 og CER-direktiverne. Dette gør sig særligt gældende for "levering af en tjeneste", hvor tjenesten, der refereres til, er den "tjeneste", der gør, at man som virksomhed er omfattet af lovens anvendelsesområde. Tjenesten afhænger derfor af, hvilken virksomhed, der er tale om, og en virksomhed vil i udgangspunktet kunne levere flere forskellige tjenester, der gør, at de er omfattet af loven. Det kan således ikke defineres yderligere end ved at se tilbage på definitionerne af de forskellige

virksomhedstyper, der er omfattet af lov om styrket af beredskab i energisektoren. Nogle af virksomhedstyperne er ikke defineret, såsom "olierørledningsoperatør". Her skal tjenesten forstås ud fra en almindelig ordlydsfortolkning og i bredest mulig forstand.

Endvidere er der visse begreber i lov og bekendtgørelse, som ikke er forsøgt nærmere defineret, da begreberne må forstås i overensstemmelse med ordets almindelige brug. Fx er begrebet "anlæg", grundet det brede anvendelsesområde for lov og bekendtgørelse, et begreb, der vil omfatte mange forskellige typer af konstruktioner. Dette kan bl.a. afhænge af hvilken delsektor, der er tale om, og hvilken virksomhedstype begrebet anvendes i forbindelse med. I sådanne tilfælde vil det ikke være givtigt at opliste alle typer af anlæg, som alle de forskellige virksomhedstyper anvender, kan anvende eller vil anvende i fremtiden til at levere deres tjenester.

Energistyrelsen vil i forbindelse med bekendtgørelsens ikrafttræden udarbejde en række Q&A, hvor flere af de centrale begreber vil blive belyst og eksemplificeret. De vil blive publiceret på Energistyrelsens hjemmeside i forlængelse af bekendtgørelsens ikrafttræden.

For så vidt angår høringskommentarerne vedrørende ledelsesbegrebet, er Energistyrelsen enig i kommentarerne, herunder at definitionen bør være afstemt på tværs af sektorer, der omfattes af NIS 2. Energistyrelsen har derfor i lov om styrket beredskab og høringsversionen af bekendtgørelsen afstemt formuleringer om ledelse med det på tidspunktet tilgængelige forslag til Lov om foranstaltninger til sikring af et højt cybersikkerhedsniveau (NIS 2-lovforslag), som Forsvarsministeriet sendte i høring den 7. juli 2024. Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskab (MSSB) har i lovforslag nr. L 141 fremsat den 6. februar 2025 præciseret, hvordan "ledelse" skal forstås.

MSSB redegør i forslaget til NIS 2-loven for, at der i dansk ret ikke findes en entydig definition af et ledelsesorgan. Visse virksomhedstyper er ikke omfattet af materielle regler om ledelsens organisering, hvorfor disse har en vis frihed til at organisere sig, efter egen vilje. Lov om aktie- og anpartsselskaber, jf. lovbekendtgørelse nr. 1168 af 1. september 2023 (selskabsloven) definerer i § 5, nr. 4 dog bl.a. "det centrale ledelsesorgan" som a) bestyrelsen i selskaber, der har en direktion og en bestyrelse, b) direktionen i selskaber, der alene har en direktion og c) direktionen i selskaber, der både har en direktion og et tilsynsråd. Selskabsloven finder dog alene anvendelse for aktie- og anpartsselskaber, jf. lovens § 1, stk. 1.

Lov om visse erhvervsdrivende virksomheder, jf. lovbekendtgørelse nr. 249 af 1. februar 2021 (LEV-loven), definerer i lovens § 4 a, nr. 2 en ledelse, som "medlemmer af bestyrelse, direktion eller et tilsvarende ledelsesorgan".

Det er på den baggrund MSSB's vurdering, at begrebet "ledelsesorgan" i NIS 2-direktivet skal forstås i overensstemmelse med definitionerne af henholdsvis det centrale ledelsesorgan i selskabslovens § 5, nr. 4, og ledelsen i LEV-lovens § 4 a, nr. 2, afhængigt af enhedens selskabsform.

Energistyrelsen har tilføjet en definition af "ledelsesorgan" i § 3, som følger forståelsen i MSSB's NIS 2-lovforslag (s. 29 og s. 66).

Bemærkningerne giver således anledning til ændringer i bekendtgørelsen.

3. Niveauinddeling af virksomheder og klassificering af anlæg

Gennemgående bemærkninger

Green Power Denmark, Cerius-Radius, Dansk e-Mobilitet, Dansk Erhverv, Drivkraft Danmark, N1 og Norlys efterspørger klarhed og vejledning i niveauinddelingen af virksomheder og klassificeringen af anlæg samt tærskelværdierne for disse. En række høringsparter opfordrer Energistyrelsen til at udarbejde vejledninger i tærskelværdierne samt en oversigt over hvilke dele af bekendtgørelsen, som virksomhederne er omfattet af i henhold til deres virksomhedsniveau og anlægsklasser.

Høringsparterne fremhæver desuden, at det bør fremgå mere tydeligt, at virksomheder, der opererer inden for flere delsektorer eller på anden vis er koncernforbundne, niveauinddeles på baggrund af det enkelte CVR-nummer, således at den enkelte virksomhed kun kan tildeles et højere niveau, hvis der søges samordnet beredskab. En sådan metodik vil ifølge en række høringsparter kunne sikre, at der ikke indføres disproportionale krav.

Der er en række høringsparter, der efterspørger, at koblingen mellem klassificeringen af anlæg og virksomhedens niveau tydeliggøres i bekendtgørelsen. Som høringsparterne gør opmærksom på, er det et princip jf. den eksisterende og den kommende regulering, at en virksomhed med fx et klasse 3-anlæg automatisk bliver indplaceret som niveau 3-virksomhed eller højere.

Høringsssvarene giver udtryk for, at der er tvivl om hvad, der henhører under klasse 1-anlæg. I bekendtgørelsen og navnlig i bilag 1 og 2 er der ikke udpenslet nogen kriterier for, hvad et klasse 1-anlæg er.

Høringsparternes svar

Biogas Danmark fremfører, at tærskelværdierne for, hvornår virksomheder omfattes af reguleringen, er uhensigtsmæssig. De henviser til, at kriterierne for, hvornår virksomheder i gassektoren er omfattet, er for vidtgående set i forhold til, at der med de danske gaslagre er en sikkerhed for forsyningen. Biogas Danmark tilslutter sig den af Energistyrelsen fastsatte produktionsstørrelse på 26 mio. Nm³ gas pr. år som nedre tærskelværdi for anvendelsesområdet. De gør samtidig opmærksom på, at de direktivfastsatte grænseværdier for omsætning og balance på 10 mio. euro er for lavt, da dette vil betyde at biogasanlæg og -virksomheder, der har en årlig produktion på ned til 10 mio. Nm³ gas, også omfattes.

På den baggrund opfordrer Biogas Danmark til, at opgørelsen i forhold til virksomhedernes omsætning sker som gennemsnit over en årrække, da der alternativt vil være anlæg, som risikerer at svinge mellem at være omfattede og ikke-omfattede som følge af svingende markedspriser for gas og oprindelsesgarantier.

Biogas Danmark påpeger desuden, at definitionerne af tærskelværdier for gas bør defineres i energienheder, således at der ikke opstår fortolkningsproblemer ift., om der er tale om rå biogas eller opgraderet biometan.

Brintbranchen gør opmærksom på, at de ikke mener, det er hensigtsmæssigt at foretage niveauinddelingen af virksomheder på baggrund af installeret kapacitet, idet forskellige typer anlæg har forskellige driftsmønstre og driftstimer. Brintbranchen opfordrer derfor til, at niveauinddelingen opgøres efter producerede energimængder frem for installeret kapacitet.

Cerius-Radius påpeger, at der for klassificeringen af eldistributionsselskabernes anlæg bør tages udgangspunkt i den reelle målte mængde elektricitet og dermed ikke den installerede kapacitet. Dette vil, ifølge Cerius-Radius, harmonere bedre med tærskelniveauerne for antal slutbrugere og ift. påvirkningsgraden af anlægget samt sikre proportionalitet. Det bør derudover tydeliggøres, mener Cerius-Radius, at eldistributionsselskabernes anlæg kan blive omfattet af anlægsklasse 2 ved fx at have både en kapacitetsgrænse og en slutbrugergrænse i klassificeringskriterierne.

Hertil foreslår Cerius-Radius, at tærskelværdierne for klasse 3-anlæg ændres fra grænsen på betydning for elforsyningen til 30.000 slutbrugere til 50.000 slutbrugere, da dette, ifølge Cerius-Radius, vil være proportionelt ift. hovedstationernes betydning for elforsyningen. Cerius-Radius fremhæver samtidig, at anlæg med betydning for færre end 50.000 slutbrugere primært vil have lokal betydning og derfor bør omfattes af mindre omfattende krav.

Dansk e-Mobilitet fremhæver, at det er uklart, hvordan tærskelværdierne for operatører af ladepunkter skal forstås og hvordan "samlet kapacitet" bør

operationaliseres. De efterspørger derfor en vejledning for tærskelværdiernes anvendelse specifikt for ladeinfrastrukturen, som kan sikre ensartet implementering. Dansk e-Mobilitet efterspørger, at en sådan operationalisering af tærskelværdierne tager udgangspunkt i sektorspecifikke forhold, der kan understøtte proportionalitet mellem reguleringstrykket og operatørernes kritikalitet.

Dansk Erhverv finder, at forbrugssiden ikke bør inkluderes i anvendelsesområdet. Idet andre store enkeltpunktforbrugere af energi ikke omfattes, bør PtX, ifølge Dansk Erhverv, klassificeres ud fra anlæggenes produktion frem for deres elforbrug.

Dansk Erhverv gør opmærksom på, at man bør holde fast i kriteriet vedrørende håndteret energimængde for niveauinddeling af eldistributionsselskaber, som det kendes fra den nuværende beredskabsregulering, idet slutkunder ikke fungerer som en passende måleenhed for kritikalitet. De opfordrer Energistyrelsen til at genbesøge tærskelværdier for virksomheder i elsektoren, således at håndteret energimængde (MWh) fremgår.

Dansk Erhverv mener desuden, at Energistirelsens beføjelser til i særlige tilfælde at tildele et andet niveau end det, der fremgår af bilag 1, kan have store økonomiske konsekvenser. Dansk Erhverv fremfører samtidig, at de vurderer, at der ikke er hjemmelsgrundlag for en sådan afgørelse.

Drivkraft Danmark er uforstående over for, at reguleringen går videre end NIS2- og CER-direktiverne ved at omfatte operatører af tankstationer. De henviser samtidig til overlappet mellem virksomheder, der er operatører af ladepunkter og operatører af tankstationer, hvilket sandsynligvis vil bevirke, at de økonomiske byrder, der følger af denne udvidelse, vil være mindre betydelige.

Drivkraft Danmark bemærker desuden, at den enkelte tankstation og ladestander ikke er defineret som anlæg i bilag 2. Det betyder, at for virksomheder, der har tankstationer eller ladestander over de angivne tærskelniveauer i bilag 1, vil deres risiko- og sårbarhedsvurdering og beredskabsplanlægning primært være rettet mod sikkerhed i deres net- og informationssystemer.

Drivkraft Danmark gør opmærksom på, ladeoperatørers kapacitet ikke er entydigt defineret i bekendtgørelsen, og at definitionen i bilag 1 inkluderer ladestander i det offentlige rum såvel som hos private, samt at der med kapacitet menes den samlede effekt fra en given lokation.

Energinet anbefaler, at tærskelværdierne for niveauinddeling af virksomheder og klassificering af anlæg fjernes fra bekendtgørelsen. Energinet fremhæver desuden, at der ikke er forskel på reglerne for hhv. niveau 4- og 5-virksomheder og anbefaler derfor, at der kun bør være inddeling på fire niveauer. Ligeledes mener Energinet,

at det er uklart, hvorfor anlæg opdeles i fem forskellige klasser, når reglerne er ens for begge typer anlæg. Energinet foreslår dog, at der differentieres i kravene til anlæg i klasse 4 og 5, da der er et særligt beskyttelsesbehov for klasse 5-anlæg.

EWII fremhæver, at begrebet "håndtere", som benyttes i bekendtgørelsens bilag 1 bør præciseres. Derudover gør EWII opmærksom på, at begreberne "elproduktion" og "elforbrug" ikke er de mest retvisende termer, idet batterier og HVDC-forbindelser ikke producerer eller forbruger. Alternativt påpeger EWII, at man kan bruge "udveksling med det kollektive net".

Foreningen Danske Olieberedskabslagre (FDO) stiller spørgsmål til, hvorfor de vurderes at være en niveau 5-virksomhed, da beskrivelsen af niveau 4, ifølge FDO, er mere retvisende. FDO spørger desuden ind til, hvorvidt der er en sammenhæng mellem niveau 5-virksomheder og de kritiske enheder af særlig europæisk betydning, som skal identificeres jf. § 116.

Desuden spørger FDO, om det er korrekt antaget, at deres operationelle teknologi (OT) er klassificeret som klasse 4-anlæg, ligesom FDO spørger, om inaktive lagre klassificeres og derfor skal omfattes af fx månedlig anlægskontrol.

Go'on Gruppen A/S foreslår, at tærskelværdierne for operatører af tankstationer ændres således, at antallet af tankstationer slettes som parameter, mens tærskelværdien for volumen nedsættes til 5 % af det samlede marked, hvilket svarer til 200.000 m³. Baggrunden for forslaget er, at der med ca. 2.000 tankstationer i et lille land som Danmark ifølge Go'on Gruppen aldrig vil være langt til den nærmeste tankstation.

Go'on anfører, at det er den samlede volumen, den enkelte virksomhed bringer på markedet, der er afgørende for den samlede forsyningssikkerhed. I den sammenhæng giver det, ifølge Go'on, mening at nedsætte volumen betydeligt, så man sikrer, at de virksomheder, der leverer betydelige mængder, er omfattet, uagtet om leveringen sker fra få store eller mange små lokationer.

Green Power Denmark fremhæver, at de forstår, at ejerforholdet ift. konkrete anlæg har betydning for niveauinddelingen. Green Power Denmark gør opmærksom på, at de dermed forstår det således, at virksomheder, der fx udfører drift og vedligeholdelse (O&M) for andre selskaber, ikke er direkte omfattet af bekendtgørelsen, men i stedet vil være underlagt forpligtelser gennem ejerens forpligtelser til leverandørstyring. Green Power Denmark efterspørger klarhed om hvilke elementer, der indgår i den samlede klassificering af en virksomheds anlæg.

Green Power Denmark opfordrer desuden til, at nye produktionsteknologier som PtX bør niveauinddeles proportionelt med andre energiformer, så de ikke placeres i en højere klasse end anlæg i andre forsyningssektorer.

Angående muligheden for, at Energistyrelsen kan træffe afgørelse om, at virksomheders anlæg skal klassificeres i en anden klasse, end hvad der fremgår af bilag 2, efterlyser Green Power Denmark eksempler på hvilke særlige omstændigheder, der skal være til stede for, at Energistyrelsen klassificerer anlæg i en anden klasse end det, der fremgår af tærskelværdierne.

N1 bemærker, at det er problematisk, at kriteriet om "håndtering af energimængder (MWh)", som kendes fra den eksisterende regulering for it-beredskab for el- og naturgassektorerne, bortfalder. N1 påpeger, at slutkunder ikke er den bedste målestok for eldistributionsselskabernes kritikalitet, idet der kan være eldistributionsselskaber, der har samme antal slutkunder, men hvor den leverede mængde er forskellig med en faktor 10. På den baggrund anbefaler N1, at man viderefører håndteret energimængde (MWh) som et centralt kriterie for indplacering af eldistributionsselskaberne.

N1 gør desuden opmærksom på, at størstedelen af deres 60 kV-stationer vil blive indplaceret som klasse 2-anlæg i medfør af tærskelværdierne i bilag 2. Henset til 60 kV-stationernes betydning for elforsyningen samt for andre samfundskritiske sektorer foreslår N1, at 60 kV-stationer klassificeres som klasse 3-anlæg ved at udvide anvendelsesområdet i bilag 2.

Norlys bemærker, at tærskelværdierne i bilag 1 er vanskelige at operationalisere på tværs af delsektorer, og de anmoder om, at operationaliseringen af kapaciteten målt i MW afklares i en vejledning med eksempler.

Vores Elnet A/S gør opmærksom på sikkerhedsbehovet for eldistributionsselskabernes 60 kV-stationer, herunder at der bør indføres krav om nødstrøm for en del af disse. Vores Elnet A/S foreslår, at der stilles krav til nødstrømsforsyning af enkelte typer klasse 2-anlæg, herunder 60 kV-stationerne.

Energistirelsens bemærkninger:

På baggrund af en række af høringssvarenes efterspørgsel om mere klarhed og vejledning i niveauinddelingen af virksomheder og klassificeringen af anlæg samt tærskelværdierne for disse, har Energistyrelsen lavet en gennemskrivning af bilag 1, 2 og 3. Dette har været med henblik på at sikre overensstemmelse mellem anvendelsesområdet jf. lov om styrket beredskab i energisektoren, virksomheds- og anlægstyper i bilag 1 og 2, samt de typer af oplysninger og data, som Energistyrelsen kan bede virksomhederne om at indsende jf. bilag 3.

Således bør uklarheder ift. tærskelværdierne og operationaliseringen af disse være udbedret væsentligt. Derudover har det også været hensigten med gennemskrivningen af bilagene, at koblingen mellem anlægsklasser og virksomhedens niveau fremgår tydeligere.

Angående høringsparternes spørgsmål vedrørende klasse 1-anlæg bemærker Energistyrelsen, at det med denne bekendtgørelse er hensigten, at der ikke skal udpeges nogen klasse 1-anlæg. Der vil være en række virksomheder inden for fjernvarmesektoren, der inddeles som niveau 1-virksomheder. Det skyldes, at fjernvarmevirksomhederne er naturlige monopoler, hvorfor slutbrugerne ikke kan få varme på anden vis. Samtidig er både forsyningsområderne og virksomhederne så små, at det vurderes mest proportionelt, at stille relativt simple beredskabskrav til disse virksomheder. Derfor stilles der udelukkende krav om, at niveau 1-virksomhederne skal have en beredskabsplan og et operationelt kontaktpunkt, men virksomhedernes anlæg klassificeres som udgangspunkt ikke, idet der heller ikke stilles krav til anlæggenes modstandsdygtighed.

For så vidt angår yderligere spørgsmål til forståelsen af niveauinddelingen af virksomheder og klassificeringen af anlæg, vil Energistyrelsen i løbet af de kommende måneder offentliggøre en Q&A på Energistirelsens hjemmeside, som kan hjælpe med at forstå tærskelværdierne samt operationalisere disse med brug af eksempler på, hvordan de forskellige tærskelværdier skal forstås. I forbindelse med ikrafttrædelsen af reguleringen vil Energistyrelsen desuden offentliggøre en oversigt over, hvilke dele af bekendtgørelsen, som virksomhederne er omfattet af i henhold til deres niveau.

Energistyrelsen er enige med en række høringsparter i, at tærskelværdierne og niveauinddelingen af virksomheder jf. bilag 1 i bekendtgørelsen skal ske på baggrund af det enkelte CVR-nummer. Det er siden høringen blevet præciseret i § 4, stk. 3.

Energistyrelsen anerkender Biogas Danmarks bemærkning om, at gaslagrene har større betydning for gasforsyningssikkerheden end de enkelte biogasanlæg. Energistyrelsen mener dog, at de foreslåede grænseværdier skal fastholdes, da biogasanlæg får en tiltagende betydning for gasforsyningen i Danmark, og idet det er et centralt sigte med reguleringen at sikre modstandsdygtighed i hele værdikæden.

Energistyrelsen er enige i Biogas Danmarks betragtning om, at grænseværdien på 26 mio. Nm³ gas for gasproducerende enheder er en proportionel grænseværdi. Energistyrelsen gør dog samtidig opmærksom på, at grænseværdierne, der tager udgangspunkt i omsætning, balance og antal medarbejdere er fastsat af anvendelsesområdet for NIS 2-direktivet og derfor ikke kan fraviges i national lovgivning.

I afgørelsen vedrørende hvorvidt virksomhederne er omfattet, tager Energistyrelsen udgangspunkt i EU-Kommissionens henstilling af 6. maj 2003 (2003/361/EF) om definitionen af mikrovirksomheder, små og mellemstore virksomheder. Heraf

fremgår det i artikel 4, stk. 1-2, at der anvendes data for det senest afsluttede regnskabsår, og at en man som virksomhed kun mister status som enten mellemstor, lille eller mikrovirksomhed, såfremt der sker under- eller overskridelse af tærsklerne i to på hinanden følgende regnskabsår. Derfor er bilag 3 også opdateret, således at der bedes om oplysninger vedr. omsætning, balance og antal ansatte for de to seneste år.

Energistyrelsen tager Biogas Danmarks forespørgsel om opgørelsen af tærskelværdierne i energienheder til efterretning, og vil bestræbe sig på, at gøre dette til en del af Energistyrelsens vejledningsindsats. Det bemærkes samtidig, at biogasselskaberne omfattes på baggrund af mængden af opgraderet biometan leveret til gasnettet, og at derfor er tale om m³ med brændværdi svarende til naturgas.

Energistyrelsen anerkender, at der, som Brintbranchen gør rede for, er forskel på et produktionsanlægs kapacitet og de reelt producerede energimængder. Det er dog et væsentligt hensyn i beredskabsreguleringen, at kritikalitetsvurderingen af anlæg og virksomheder tager udgangspunkt i den konsekvens fx et elproducerende eller et brintproducerende anlæg kan have for balancen i elnettet. Derfor anvendes kapaciteten for en række typer anlæg i klassificeringen af disse.

Til Dansk Erhvervs bemærkning vedrørende klassificering af PtX-anlæg på baggrund af forbruget af el, gør Energistyrelsen opmærksom på, at PtX-anlæg for nuværende især er kritiske for forsyningssikkerheden på baggrund af de udsving i elnettet, som disse har kapacitet til at forårsage. Derfor omfattes PtX-anlæg på baggrund af elforbrug fra det kollektive net.

På baggrund af høringssvarene fra en række eldistributionsselskaber er tærskelværdierne for niveauinddelingen af disse samt klassificeringen af anlæg på distributionsnettet opdateret i bilag 1 og 2. På den baggrund er den håndterede energimængde i MWh blevet et kriterie for indplaceringen af både anlæg og eldistributionsselskaber, som supplerer indplaceringen på baggrund af antal slutbrugere.

Energistyrelsen sætter pris på Cerius-Radius' teksthæfte kommentarer til niveauinddelingen og klassificeringen af anlæg og til bilagene til bekendtgørelsen og har på den baggrund lavet en række ændringer i, hvordan anlæg klassificeres. Dog har Energistyrelsen fastholdt tærskelværdien for klasse 3-anlæg på distributionsnettet, så der fortsat er tale om anlæg med betydning for distributionen af el til 30.000 slutbrugere.

På baggrund af høringssvarene fra en række høringsparter, vil Energistyrelsen gerne præcisere, at ladestandere, herunder ladenetværk, ikke anses som værende et anlæg, da det ikke er ladestanderen i sig selv, der er kritisk. Således sker der

ikke nogen klassificering af ladestanderparker, da det ikke vurderes hensigtsmæssigt at skulle etablere bl.a. fysisk sikring ved ladestandere. Dermed niveauinddeles operatører af ladepunkter jf. bilag 1 på baggrund af den kapacitet, som virksomheden har kapacitet til at forbruge fra det kollektive net, hvilket som udgangspunkt både bør indbefatte offentlige ladestandere og ladestandere hos private, såfremt disse udgør en del af de samme net- og informationssystemer.

Energistyrelsen anerkender, at der kan være forskel på den teoretiske kapacitet på ladestationerne og den reelt tilgængelige kapacitet fra den tilknyttede transformer. Såfremt der reelt kun er mulighed for at forbruge en mindre kapacitet end den teoretiske kapacitet for en samling af ladestandere, er Energistyrelsen positive over for muligheden for, at niveauinddelingen følger den reelt mulige kapacitet.

Energistyrelsen sætter pris på høringsparternes bemærkninger vedrørende udfordringerne med at operationalisere ladeoperatørernes kapacitet. Dette vil Energistyrelsen gerne uddybe yderligere i en Q&A samt operationalisere yderligere i samarbejde med branchen, således at niveauinddelingen afspejler ladeoperatørernes kritikalitet.

Energistyrelsen fastholder, at tærskelværdierne skal fremgå af bekendtgørelsen af hensyn til gennemsigtighed i reguleringen og for at understøtte virksomhedernes arbejde med modstandsdygtighed og beredskab bedst muligt.

Til Energinets bemærkning vedrørende den manglende forskel i kravene til niveau 4- og 5-virksomheder og til klasse 4- og 5-anlæg, anerkender Energistyrelsen, at der ikke er nogen forskel på de materielle krav til disse. Samtidig er Energistyrelsen enig med Energinet i, at det er relevant at bevare differentieringen. Differentieringen kan bl.a. understøtte, at der fx i forbindelse med en eskalerende trussel og ændringer i sektorberedskabsniveauet kan iværksættes særlige sektorberedskabsforanstaltninger for hhv. niveau 4- og 5-virksomheder og klasse 4- og 5-anlæg.

Derudover skal differentieringen mellem niveau 4- og 5-virksomheder understøtte, at Energistyrelsen kan føre længere tilsyn med særligt kritiske virksomheder, hvilket tillige kræver en opdeling i gebyrkategorier jf. bekendtgørelse om gebyrer efter lov om styrket beredskab i energisektoren.

Energistyrelsen bemærker til spørgsmålet vedr. FDO's niveauinddeling, at FDO som central lagerenhed har stor betydning for olielagerberedskabet. En hændelse hos FDO vurderes at have stor betydning for det samlede olielagerberedskab. Det er således på virksomhedsniveau, at FDO er kritisk, mens der kan være variation i, hvordan FDO's rørledninger og lagre klassificeres. Til bemærkningen vedrørende kritiske enheder af særlig europæisk betydning, gør Energistyrelsen opmærksom

på, at disse enheder udpeges som led i EU-samarbejde under Kommissionen, og således ikke er det samme som niveau 5-virksomheder.

Energistyrelsen bemærker desuden, at operationel teknologi (OT) ikke i sig selv klassificeres som anlæg. Placeringen af OT på anlæg kan dog betyde, at anlægget skal sikres yderligere. Hvis OT-systemerne fx kan give adgang til klassificerede anlæg, bør systemerne sikres.

Hvorvidt inaktive lagre eller andre inaktive anlæg skal klassificeres kommer an på, om anlæggene forventes anvendt på et tidspunkt. Hvis anlæggene er permanent taget ud af drift, skal de ikke omfattes.

Energistyrelsen bemærker, at tærskelværdierne for tankstationer er fastsat på baggrund af et ønske om at sikre modstandsdygtigheden hos de virksomheder, der leverer en stor mængde olieprodukter til markedet. Ved samtidig at omfatte virksomhederne med flest tankstationer, sikres det, at de tankstationsvirksomheder, der primært har tankstationsaktivitet i yderområderne af Danmark reguleres. Det er væsentligt, at også disse operatører af tankstationer har en høj modstandsdygtighed, da de er væsentlige for forsyningen af olieprodukter i yderområder, hvor der ikke nødvendigvis er andre tankstationer i nærheden.

Energistyrelsen vil gerne bekræfte Green Power Denmarks formodning om, at ejerskabet af anlæg er afgørende for hvem, der har ansvaret for beredskabet og dermed niveauinddeles. Derudover bekræfter Energistyrelsen, at virksomheder, der fx udfører drift og vedligeholdelse som udgangspunkt er at betragte som leverandører.

Energistyrelsen bemærker, at der ikke på forhånd kan gives eksempler på, hvilke omstændigheder, der skal være til stede for, at Energistyrelsen placerer anlæg i en anden klasse end, der fremgår af tærskelværdierne, idet der til hver en tid vil være tale om en konkret vurdering, og idet samtlige mulige forhold, der kunne lede til en sådan afgørelse, ikke på forhånd kan redegøres for.

4. Roller – personsammenfald og ledelsesansvar

Cerius-Radius, Crossbridge Energy, Green Power Denmark og HOFOR og Total Energies ønsker en præcisering af forbuddet mod personsammenfald mellem beredskabskoordinatoren, cyberkoordinatoren og virksomhedens ledelse i § 11, stk. 6. Flere af de nævnte høringsparter foreslår i den sammenhæng, at forbuddet kan afgrænses, således at der ikke må være personsammenfald med den ledelse, som godkender risikovurderinger og beredskabsplaner efter § 10.

Energistyrelsens bemærkninger:

Energistyrelsen skal bekræfte, at der med virksomhedens ledelse i forbuddet mod personsammenfald i § 11, stk. 6 menes ledelse på et overordnet niveau, i form af direktion eller bestyrelse. Dette er tydeliggjort med definitionen af ledelsesorgan i § 3, nr. 7.

Energistyrelsen kvitterer for den foreslåede præcisering og har rettet § 11, stk. 6, så det fremgår, at virksomheder i niveau 4 og 5 ikke må have personsammenfald mellem beredskabskoordinatoren, cyberkoordinatoren og virksomhedens ledelsesorgan, der godkender risikovurderinger og beredskabsplaner efter § 10.

Bemærkningerne giver således anledning til ændringer i bekendtgørelsen.

5. Beredskabsplanlægning

Fortegnelser

Cerius-Radius bemærker til §§ 14-16, at bestemmelserne fastsætter brede krav til fortegnelser, som de allerede er forpligtiget til at udarbejde af øvrig regulering. Bestemmelserne er også knyttet til virksomhedens tjeneste, som ikke er defineret. Cerius-Radius mener, at forpligtigelsen til at udarbejde fortegnelser efter §§ 14-16 er omfattende og stiller detaljerede krav, som bør baseres på en risikobaseret tilgang. Forpligtigelsen bør dertil kun gælde det forsyningskritiske.

Energinet bemærker til § 14, stk. 2, at det bedes uddybet hvad fortegnelserne skal indeholde.

Cerius-Radius bemærker til §§ 14-16, at bestemmelserne fastsætter brede krav til fortegnelser, som virksomheden allerede er forpligtiget til at udarbejde som følge af øvrig regulering. Bestemmelserne er også knyttet til virksomhedens tjeneste, som ikke er defineret. Forpligtigelsen til at udarbejde fortegnelser efter §§ 14-16, er omfattende og stiller detaljerede krav, og kravene bør ifølge Cerius-Radius baseres på en risikobaseret tilgang, hvor forpligtigelsen kun gælder det forsyningskritiske.

Cerius-Radius undrer sig også over, hvorfor indholdet af § 48, der vedrører fortegnelser over software- og hardwareaktiver, ikke indgår sammen med nærværende bestemmelser om virksomhedens fortegnelser. I forhold til § 16, har Cerius-Radius svært ved at forstå betydningen af formuleringen i bestemmelsens stk. 1, "fysiske og digitale informationsstrømme, som indgår i styringskritiske funktioner og beslutningsprocesser.", og de imødeser dermed en præcisering af, hvad dette omfatter. Bestemmelsen bør ifølge Cerius-Radius også afgrænses til at gælde koncerneksternt i stedet for at omfatte alle eksterne informationsstrømme.

Green Power Denmark bemærker i sit høringssvar, at §§ 14-15 fastsætter en forpligtelse til at udarbejde fortegnelser over virksomhedens aktiver, herunder de af deres anlæg og net- og informationstjenester, som er nødvendige for at virksomheden kan levere sine tjenester. Green Power Denmark er enig i, at det er vigtigt at have et overblik over de centrale anlæg og net- og informationssystemer og de eventuelle kritiske afhængigheder mellem disse og eventuelle samarbejdspartnere. Bestemmelsernes formulering giver dog anledning til en overvejelse om, hvorvidt det er tiltænkt, at denne forholdsvis omfattende dokumentationspligt (og ajourføringspligt) skal gælde samtlige anlæg og net- og informationssystemer. Green Power Denmark antager, ud fra en proportionalitetsbetragtning, at dette ikke er hensigten, og opfordrer de til, at dette præciseres enten i bekendtgørelsen eller i den kommende vejledning, så det er klart, at pligten til at føre fortegnelser alene gælder de forsyningskritiske net- og informationssystemer.

Der henvises i den forbindelse til Green Power Denmarks anbefaling om, at det præciseres, hvordan de forskellige net- og informationssystemer adskiller sig fra hinanden og hvilke krav, der hører til de forskellige systemkategorier. Pligten til at føre fortegnelser omfatter tillige "fysiske og digitale informationsstrømme, som indgår i styringskritiske funktioner og beslutningsprocesser", jf. § 16, stk. 1. Det er ifølge Green Power Denmark uklart, hvad der menes med bestemmelsen, og de foreslår en præcisering. Det bemærkes, at det fx ikke er klart for Green Power Denmark, hvorvidt "ekstern" også omfatter andre virksomheder i selvsamme koncern.

N1 bemærker til § 14, at N1 finder det uklart, hvad der menes med "anlæg" i paragraffen, herunder om det er klassificerede anlæg, alle tekniske anlæg eller om det omfatter anlæg, som ikke er tekniske. N1 anmoder om, at f.eks. kabelskabe ikke skal betegnes som anlæg og at Energistyrelsen præciserer dette og/eller gør gældende, at vurderingen af, hvilke anlæg, der er omfattet, sker på baggrund af en risikovurdering hos virksomhederne.

N1 bemærker endvidere at det forekommer, at § 15 og § 48 stiller overlappende krav. Begge omhandler "fortegnelser over net- og informationssystemer, som virksomheden anvender i leveringen af sine tjenester". Energistyrelsen bør ifølge N1 genbesøge paragrafferne og sikre, at de samme krav ikke stilles to gange. N1 mener også, at der virker til at være et indholdsmæssigt overlap mellem stk. 2 og 3 i § 15, som bør håndteres. Endeligt bemærker N1 til § 16, at det er uklart, hvad der menes med "styringskritiske funktioner og beslutningsprocesser". Af hensyn til implementeringen hos virksomhederne, bør Energistyrelsen ifølge N1 præcisere dette i den endelige bekendtgørelse.

Cerius-Radius, Green Power Denmark og N1 bemærker til § 16, stk. 1, at det er uklart, hvad der menes med "styringskritiske funktioner og beslutningsprocesser"

og ønsker en præcisering af dette. Green Power Denmark skriver, at det fx ikke er klart, hvorvidt "ekstern" også omfatter andre virksomheder i selvsamme koncern. Cerius-Radius mener, at bestemmelsen bør afgrænses til at gælde koncernekstern i stedet for at omfatte alle eksterne informationsstrømme.

Energinet bemærker til § 16, at Energinet gerne ser, at det uddybes, hvad der menes med fysiske informationsstrømme.

Cerius-Radius og N1 bemærker i deres høringsvar, at de ser overlap mellem indholdet i §§ 14-16 og § 48. Cerius-Radius spørger, hvorfor indholdet af § 48, der vedrører fortegnelser over software- og hardwareaktiver, ikke indgår sammen med bestemmelser om virksomhedens fortegnelser (§§ 14-16). N1 bemærker, at 15 og § 48 forekommer at stille overlappende krav, da begge fokuserer på "fortegnelser over net- og informationssystemer, som virksomheden anvender i leveringen af sine tjenester". N1 skriver, at Energistyrelsen bør genbesøge paragrafferne og sikre, at de samme krav ikke stilles to gange. N1 bemærker også, at der virker til at være et indholdsmæssigt overlap mellem stk. 2 og 3 i § 15, som bør håndteres.

Energistyrelsens bemærkninger:

Energistyrelsen bemærker til Cerius-Radius og Green Power Denmark bemærkninger til §§ 14-16, at det er korrekt, at der er tale om ganske omfattende krav, når man er en stor og kompleks virksomhed. Energistyrelsen fastholder, at kravene i §§ 14-16 er helt essentielle for resten af bekendtgørelsens krav til beredskabsplanlægning. Fortegnelserne udgør grundlaget for virksomhedernes risiko- og sårbarhedsvurderinger, som desuden danner grundlag for udarbejdelse af beredskabsplaner og foranstaltninger for anlægs modstandsdygtighed og sikkerhed i net- og informationssystemer samt en lang række andre krav.

Det forventes ikke, at virksomhederne kan have fyldestgørende risiko- og sårbarhedsvurderinger, beredskabsplaner, foranstaltninger til modstandsdygtighed og cybersikkerhed for net- og informationssystemer, hvis ikke virksomhederne har et komplet og ajourført overblik over de anlæg, net- og informationssystemer og de fysiske og digitale informationsstrømme, der benyttes til at levere virksomhedens tjenester. Energistyrelsen finder derfor ikke, at det er muligt at efterkomme Cerius-Radius' og Green Power Denmark's ønsker om at indskrænke bestemmelsernes anvendelse til at være baseret på en risikovurdering eller kun gælde for forsyningskritiske net- og informationssystemer.

Energistyrelsen bemærker til Energinets ønske om yderligere præcisering af § 14, stk. 2, at stk. 2 allerede præciserer, hvad fortegnelserne skal indeholde. Energistyrelsen ser således ikke behov for yderligere præcisering af kravet.

For så vidt angår Cerius-Radius' og N1's bemærkninger til, hvad der skal forstås ved "leveringen af sin tjeneste" og "anlæg", henvises til Energistyrelsens svar under overskriften "Anvendelsesområde og definitioner".

Energistyrelsen bemærker til Cerius-Radius', Energinets og N1's ønske om præcisering af "fysiske og digitale informationsstrømme" og "styringskritiske funktioner", at dette vil blive håndteret som led i vejledningsindsatsen for virksomhederne. Det bemærkes dog, at "og beslutningsprocesser" er udgået af § 16. Energistyrelsen vil endvidere også gøre det klart for Cerius-Radius og Green Power Denmark, at "eksterne" i § 16 også er koncernforbundne virksomheder. Udgangspunktet er, at alt uden for det CVR-nummer, der omfattes af loven og bekendtgørelsen, er "eksternt".

Endelig bemærker Energistyrelsen til Cerius-Radius' og N1's høringssvar vedrørende placeringen af § 48, at §§ 14-16 og § 48 differentierer i henhold deres intention. § 15 stiller eksempelvis krav om, at virksomheder i deres beredskabsgrundlag har overblik over net- og informationssystemer, som anvendes i leveringen i af deres tjenester. § 48 stiller derimod krav om, at virksomheder har et overblik over de hardware- og softwareaktiver, som optræder i disse net- og informationssystemer med henblik på, at virksomhederne bl.a. foretager den nødvendige hærkning af og sårbarhedsstyring for disse aktiver. § 15 er derfor placeret som del af virksomheders beredskabsplanlægning, mens § 48 betragtes som en foranstaltning til at understøtte sikkerheden i net- og informationssystemer.

For så vidt angår N1's bemærkning om, at der tilsyneladende sker dobbeltregulering ved kravene i § 15, stk. 2 og 3, sammenholdt med § 48, så bemærker Energistyrelsen hertil, at dette ikke er Energistyrelsens vurdering. § 15 angår således net- og informationssystemerne på et overordnet systemniveau, mens § 48 handler om fortegnelser over de mange underliggende aktiver, der samlet set udgør et eller flere net- og informationssystemer. N1's bemærkning afstedkommer derfor ikke ændringer til hverken § 15 eller § 48.

Bemærkningerne giver således ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsen.

Øvelser

Cerius-Radius, Green Power Denmark og N1 har i forbindelse med høringskommentarer til § 20 efterspurgt en bekræftelse af, at øvelseselementet pkt. 20 i bilag 4 om penetrationstest udgår.

Cerius-Radius, Green Power Denmark og N1 påpeger, at kravet i § 21, stk. 3, om, at virksomheder i niveau 4 og 5 skal øve genopretning af net- og informationssystemer én gang om året, er omfattende. De anbefaler således, at kravet kun omfatter forsyningskritiske net- og informationssystemer, samt at det bør ske på baggrund af en risikobaseret tilgang og dermed kun i relevant omfang.

Cerius-Radius, Green Power Denmark og N1 bemærker endvidere, at bilag 4, nr. 18, angiver, at genopretning af kildekode er ét af de elementer, der skal øves. De finder, at kravet er meget vidtgående og ressourcetungt og bør udgå.

Crossbridge Energy og HOFOR finder det uklart, i hvilket omfang plankomplekset skal øves efter § 21. De bemærker, at formuleringen lægger op til, at det er alt efter planen jf. §19, men samtidigt gives mulighed for, at øvelseselementerne bliver spredt over en 5-årig periode.

Energinet savner i § 21 en præcisering af, at virksomhederne i delsektorerne som minimum deltager hver anden gang i sektorberedskabsøvelserne, som afholdes af henholdsvis Energinet og Energistyrelsen, dvs. minimum én gang pr. 5-årig øvelsesperiode.

Green Power Denmark ønsker endelig en præcisering af, at oplysningerne anonymiseres i forbindelse med deling af læringspunkter efter § 24, stk. 4, så det ikke er muligt at identificere sårbarheder eller andre kompromitterende forhold om berørte virksomheder.

Green Power Denmark anbefaler endvidere, at virksomheder ligesom hidtil praksis kan få godskrevet gennemførte øvelseselementer hos Energistyrelsen, hvis de eksempelvis deltager i tværsektorielle eller nationale øvelser. Tilsvarende bør hændelser kunne indrapporteres som øvelser og ligeledes godskrives.

Energistirelsens bemærkninger:

Energistyrelsen skal bekræfte, at øvelseselementet pkt. 20 i bilag 4 om penetrationstest udgår.

Energistyrelsen er enig i præciseringen af § 21, stk. 3 om, at det alene er genopretningen af virksomhedens forsyningskritiske net- og informationssystemer, der skal øves en gang om året. Energistyrelsen kan dog ikke imødekomme forslaget fra Green Power Denmark m.fl. om at øvelse af genopretning af forsyningskritiske net- og informationssystemer bør ske på baggrund af en risikobaseret tilgang.

Energistyrelsen er enig i præciseringen af § 21, hvorefter virksomheder efter anmodning fra henholdsvis Energinet eller Energistyrelsen skal deltage i sektorberedskabsøvelser, jf. § 89 og § 101.

Energistyrelsen er endvidere enig i præciseringen af § 24, stk. 4, om at deling af læringspunkter skal ske i anonymiseret form, så det ikke er muligt at identificere sårbarheder eller andre kompromitterende forhold om de berørte virksomheder.

Til Crossbridge Energys og HOFOR's kommentar vedr. øvelseskaden, kan Energistyrelsen bekræfte, at det følger af § 20 jf. § 21, at alle virksomheder over en 5-årig periode skal træne alle væsentlige elementer i deres beredskab. Det er som minimum de elementer, der fremgår af bilag 4, og som vedrører ens egen virksomhed. Har man fx ikke forbrugere eller indgår i samordnet beredskab, skal I naturligvis ikke træne dette. Virksomhederne kan desuden vælge at inkludere elementer i den 5-årige øvelsesplan, som de selv vurderer, har betydning for deres beredskab. Det kan fx være evakuering, håndtering af ammoniakudslip mv.

Virksomhederne i niveau 3-4 skal minimum holde en øvelse hvert år med udgangspunkt i egne beredskabsplaner. Den enkelte øvelse kan godt træne flere elementer på en gang. Men den enkelte øvelse hverken kan eller skal træne alle øvelseselementerne i bilag 4. De årlige øvelser skal tilsammen over den 5-årige periode dække alle væsentlige elementer. Hvis virksomhederne kan nå at træne alle elementerne ved at holde en øvelse hvert år, har de levet op til bekendtgørelsens krav. Hvis ikke, det er muligt, vil det være nødvendigt for virksomhederne at holde flere øvelser om året; naturligvis varierende i omfang, scope og skalering.

Bemærkningerne giver således anledning til ændringer i bekendtgørelsen.

6. Uddannelse

Cerius-Radius og Green Power Danmark foreslår, at begrebet "uddannelse" erstattes af "kurser, undervisning eller lignende aktiviteter" for at tydeliggøre, at der med bestemmelserne ikke stilles krav om en formel eller kompetencegivende uddannelse på en uddannelsesinstitution.

Evida finder, at det er uklart, hvad der nærmere menes med "nødvendige kompetencer" i § 24 og opfordrer derfor til, at kravene til uddannelsesniveau uddybes.

Fjernvarme Fyn foreslår en ændring til § 26, stk. 2, således at virksomheder årligt skal genbesøge deres awareness-tiltag med henblik på at gennemføre passende indsatser, der kan fremme og fastholde virksomhedens evne til at genkende og håndtere relevante cybertrusler, men ikke årligt gennemføre awareness-tiltag.

Energistyrelsens bemærkninger:

Energistyrelsen bemærker, at det netop har været intentionen med bestemmelserne i kap. 6, at virksomhederne gives metodefrihed til, hvordan de relevante kompetencer tilegnes, hvorfor bestemmelser er bredere end NIS 2-direktivets krav til kurser.

Energistyrelsen tager høringskommentarerne vedr. uddannelse til efterretning og har tilrettet bestemmelse i § 24 som foreslået. Energistyrelsen har endvidere tilpasset ordlyden med den lignende bestemmelse i MSSB's NIS 2-lovforslag L 141 (§ 7, stk. 2).

Energistyrelsen kan ikke efterkomme ønsket om ændring af § 26, stk. 2, da bestemmelsen delvist implementerer NIS 2, art. 21, stk. 2, litra g om cyberhygiejne, og da Energistyrelsen i den forbindelse finder det påkrævet, at awareness-tiltag gennemføres. Det bemærkes endeligt, at bestemmelsen er en delvis videreførelse af gældende krav om awareness i IT-beredskabsbekendtgørelsens § 20.

Bemærkningerne giver således anledning til ændringer i bekendtgørelsen.

7. Risikovurdering af projekter

Cerius-Radius fremfører, at det bør være tilstrækkeligt, at Energistyrelsen modtager risikovurderingen til orientering og dermed ikke til godkendelse. Cerius-Radius henviser til, at Energistirelsens godkendelse kan blive et forsinkende led, som kan have betydning for hastigheden i elektrificeringen og den grønne omstilling. Som alternativ foreslår Cerius-Radius, at der bør gives en frist for, hvornår Energistyrelsen senest kan vende tilbage med en godkendelse af risikovurderingen.

Dansk e-Mobilitet fremhæver, at der bør lægges vægt på, at det er risikovurderingen og ikke projektet, som Energistyrelsen skal godkende, samt at godkendelsen af risikovurderingen ikke må stoppe et projekt, men alene give anledning til, at Energistyrelsen kan afkræve svar fra virksomheden vedrørende vurderingen. Dansk e-Mobilitet fremhæver desuden, at man bør genoverveje brugen af ordet "godkendelse" i bekendtgørelsen.

Crossbridge Energy udtrykker skepsis vedrørende Energistirelsens kapaciteter til at vurdere tekniske, komplekse anlægsprojekter og finder det derudover problematisk, at det ikke tydeligt fremgår hvilken behandlingstid, der kan forventes fra Energistyrelsen, hvilket er problematisk, da Energistyrelsen i så fald vil skulle give grønt lys for, at private virksomheder kan gennemføre anlægsprojekter.

Dansk Erhverv finder det positivt, at Energistyrelsen har øget fokus på risikovurderinger af projekter.

Energinet efterspørger, at Energistyrelsen oplyser eller fastlægger sagsbehandlingstiden for godkendelser af risikovurderinger af projekter, samt at Energistyrelsen oplyser, om et projekt kan fortsætte mens sagsbehandlingen pågår.

Green Power Denmark foreslår, at formuleringen om Energistyrelsens godkendelse af risikovurderingerne fx erstattes med, at risikovurderingerne skal indberettes, idet det er vigtigt, at projekter ikke går i stå mens, der afventes tilbagemelding fra myndighederne.

Energistyrelsens bemærkninger:

Energistyrelsen bemærker, at det ikke er muligt blot at få en risikovurdering til orientering eller som indberetning, idet Energistyrelsen som myndighed har ansvar for at vurdere og godkende modtaget materiale samt tage stilling til, om risici for forsyningssikkerheden er tilstrækkeligt belyst. Det skal dog fremhæves, at Energistyrelsen udelukkende skal godkende risikovurderinger af de mest forsyningskritiske projekter.

Angående Crossbridge Energys skepsis vedrørende Energistyrelsens kapacitet til at vurdere komplekse anlægsprojekter, bemærker Energistyrelsen, at Energistyrelsens sagsbehandling af den pågældende risikovurdering udelukkende vurderer, hvorvidt der er foretaget en tilstrækkelig vurdering af sikkerhedsrisici ved projektet. Dette kan fx være, om virksomheden har taget tilstrækkelig stilling til adgangsstyringen ved et anlægsprojekt, samt hvordan virksomhederne sikrer sig, at netværksudstyr opbevares på en sikkerhedsmæssigt forsvarlig måde.

Energistyrelsen vil bestræbe sig på, at sagsbehandlingen af risikovurderingerne kommer til at minde om den praksis man i dag har i Energistyrelsen for høringer som følge af investeringsscreeningsloven. Der er ikke fastlagt en konkret sagsbehandlingstid for Energistyrelsens sagsbehandling af risikovurderingerne. Dette skyldes primært, at Energistyrelsen forventer, at der er stor forskel i den tid, der skal anvendes til sagsbehandlingen af de enkelte risikovurderinger.

Energistyrelsen tager ikke stilling til virksomhedernes risikovillighed i sagsbehandlingen og forholder sig dermed udelukkende til, om risikovurderingen har været gennemført på korrekt vis efter kravene i § 27. Dermed kan Energistyrelsen heller ikke modsige sig, at et projekt kan fortsætte, men kan udelukkende påbyde virksomhederne at gennemføre yderligere risikovurderinger eller eventuelt indføre mitigerende foranstaltninger. Dette er desuden blevet præciseret i bekendtgørelsen.

Bemærkningerne har således givet anledning til ændringer i bekendtgørelsen.

8. Leverandørstyring og forsyningskædesikkerhed

Cerius-Radius finder § 29 problematisk, idet denne går videre end direktivet ved at koble krav til en generel metode til styring af risici i leverandørforhold til specifikke risici for de enkelte leverandører.

Dansk Erhverv gør opmærksom på, at det er uklart, hvorvidt virksomhederne udelukkende skal sikre sine direkte leverandører, eller om bestemmelsen også indeholder et ansvar for den omfattede virksomheds direkte leverandørs underleverandører.

Danske Rederier efterspørger en angivelse af, hvad der anses som en nedre grænse for, hvad der opfattes som kritisk for forsyningsikkerheden, og de fremfører, at en sådan afgrænsning kan være nødvendig for at sikre proportionalitet ift. kravene til leverandørstyring, samt for at sikre at omkostninger ikke øges uforholdsmæssigt.

Energinet bemærker, at de forventer at øgede krav til leverandørstyring og forsyningskædesikkerhed vil medføre øget kompleksitet i sikring af konkurrence ved valg af leverandører og øge risikoen for, at leverandører falder fra. Kravene vil desuden medføre øgede priser grundet de ekstra foranstaltninger, som skal opfyldes i forbindelse med leverandøraftaler.

Energinet fremhæver desuden, at bestemmelsen i § 29 er meget bred og potentielt kan omfatte alle IT-leverandører. Energinet fremfører, at virksomhederne selv bør kunne vurdere, hvilke leverandører, procedurerne skal dække, og at dette fx kan være på baggrund af en risikovurdering.

Til § 30, stk. 1, bemærker Energinet desuden, at der findes eksempler på, at de relevante leverandører ikke betragter system- og procesdokumentation som virksomhedens ejerskab. I tilfælde af en organisatorisk hændelse hos leverandøren – såsom konkurs, fjendtligt opkøb eller krise eller krig i leverandørens hjemland – er det imidlertid vigtigt, at virksomheden har adgang til system- og procesdokumentation for de forsyningskritiske processer, som leverandørens produkter og tjenester understøtter. Energinet foreslår på den baggrund, at der tilføjes en præcisering af kravene til leverandøraftaler, således at virksomheder skal sikre sig, at de har adgang til system- og procesdokumentation i tilfælde af leverancesvigt.

EWII fremfører en generel betragtning om, at man som enkeltvirksomhed kan have vanskeligt ved at stille krav til større leverandører efter § 30. EWII fremhæver, at det kunne være interessant at samarbejde på tværs af energisektoren i vurderingerne af væsentlige leverandører.

Forsikring og Pension gør opmærksom på, at de mangler detaljer om, hvordan virksomheder praktisk kan sikre, at deres leverandører overholder disse krav. De efterspørger, at der gives klare retningslinjer for, hvad den efterspurgte dokumentation skal indeholde, herunder standardiserede kravspecifikationer, der skal indgå i leverandøraftaler, eksempler på metoder til risikovurdering af leverandøraftaler samt anbefalinger til, hvordan virksomheder kan overvåge og kontrollere leverandørers adgang til kritiske systemer.

Forsikring og Pension efterspørger, at der udvikles en skabelon for leverandørers deltagelse i beredskabsøvelser efter § 30, stk. 1, nr. 5. Desuden opfordrer de til, at Energistyrelsen opretter en fælles platform for deling af bedste praksis og erfaringer inden for leverandørstyring til at støtte virksomhederne.

Green Power Denmark bemærker, at der er uklarhed om, hvorvidt forpligtelsen i § 29 kun gælder den direkte leverandør eller også omfatter virksomhedens øvrige forretning. Derfor foreslår Green Power Denmark, at bestemmelsen afgrænses til forsyningskritiske net- og informationssystemer, og at de nævnte procedurer baseres på en risikobaseret tilgang. Ligeledes foreslår Green Power Denmark, at forpligtelserne i § 30 tager udgangspunkt i en risikovurdering, idet det ikke for alle virksomhedens ydelser vil være relevant at pålægge disse krav.

INEOS Energy gør opmærksom på, at der i udkastet til bekendtgørelsen ikke er angivet nogen nedre grænse for, hvad der kan opfattes som værende af betydning for forsynings sikkerheden. Dette kan betyde, at der for olie- og gasproduktion vil være behov for at indkøbe reservedele i stort omfang eller laves aftaler med leverandører med høje udgifter til følge.

Energistirelsens bemærkninger:

Energistyrelsen gør opmærksom på, at det er hensigten med kravene til leverandørstyring og forsyningskædesikkerhed, at virksomhederne har procedurer, således at indgåelse af leverandøraftaler baseres på en risikovurdering. Bestemmelserne opremser således de forhold, virksomhederne skal forholde sig til i dette arbejde.

Energistyrelsen bemærker, at bestemmelserne vedrørende leverandørstyring og forsyningskædesikkerhed er en præcisering af kravene i NIS 2-direktivet, og at der i vidt omfang er tilstræbt overensstemmelse af disse bestemmelser med kravene i MSSB's NIS 2-lovforlag.

Energistyrelsen gør opmærksom på, at bestemmelserne retter sig mod styring af forholdet til direkte leverandører.

Energistyrelsen anerkender, at kravene til leverandørstyring kan være komplekse og byrdefulde for virksomhederne. Imidlertid kan virksomhedernes

leverandørkæder ofte udgøre væsentlige sårbarheder i forbindelse med fx forsyningssvigt og geopolitiske forhold, ligesom cyberangreb ofte sker med en leverandør som angrebsvektor. Derfor vurderer Energistyrelsen, at kravene til leverandørstyring og forsyningskædesikkerhed er proportionelle.

Til Forsikring og Pensions efterspørgsel på mere klare retningslinjer for arbejdet med leverandørstyring bemærker Energistyrelsen, at bestemmelser bevidst er formuleret således, at der er metodefrihed og mulighed for, at virksomhederne kan tage udgangspunkt i egne risikovurderinger samt viden om hvilke leverandører, der er kritiske for leveringen af deres tjeneste.

Energistyrelsen gør derudover opmærksom på, at virksomheder, der omfattes af beredskabsreguleringen, får adgang til Energistrelsens lukkede beredskabsside, hvor der bl.a. løbende vil blive lagt vejledningsmateriale op. Desuden har Center for Cybersikkerhed publiceret en række vejledninger i bl.a. leverandørstyring, som kan benyttes til inspiration.

Til Green Power Denmarks bemærkning vedrørende behovet for en risikobaseret tilgang til leverandørstyring, gør Energistyrelsen opmærksom på, at den risikobaserede tilgang er indarbejdet i en række af de øvrige krav i bekendtgørelsen. Dette gælder bl.a. kravene til fortegnelser (§ 14-17), efter hvilke virksomhederne skal føre fortegnelser over leverandører, som virksomhederne anvender i leveringen af tjenesten.

Til virksomhedernes efterspørgsel efter en nedre grænse for de leverancer, der kan påvirke leveringen af tjenesten, bemærker Energistyrelsen, at der i vurderingen af virksomhedernes efterlevelse af kravene kun tages stilling til, om der er foretaget en gennemarbejdet kortlægning og risikovurdering af relevante leverandøraftaler. Således tager Energistyrelsen i sagsbehandlingen ikke stilling til virksomhedernes risikoappetit.

Bemærkningerne har således ikke givet anledning til ændringer i bekendtgørelsen.

9. It-sikkerhedstjeneste

Cerius-Radius finder, at det bør fremgå af bekendtgørelsen, at it-sikkerhedstjenesten også kan placeres internt i virksomheden.

Dansk Erhverv mener, at virksomheden bør forpligtes til uden ophold at dele varslers fra IT-sikkerhedstjenester med relevante direkte leverandører. Dette bør også afspejles i § 35.

Energinet understreger derudover, at alle virksomheder omfattet af loven (niveau 2-5) bør være omfattet af § 34.

Energistyrelsens bemærkninger:

Energistyrelsen bemærker, at kravet er skrevet med en generel formodning om, at virksomheder i energisektoren ikke selv har en it-sikkerhedstjeneste inden for egen virksomhed eller andre steder i koncernen, som virksomheden evt. måtte være en del af. Da kravene i bekendtgørelsen generelt set skal ramme rigtigt i en bred sektor, vil der være situationer, hvor alle krav i sin ordlyd ikke tager højde for de særlige, specielle eller enkeltstående tilfælde, hvor en eller et lille fåtal af virksomheder har indrettet sig på en særlig måde. Energistyrelsen finder det derfor ikke nødvendigt at tydeliggøre, at it-sikkerhedstjenesten kan placeres koncerninternt.

Udgangspunktet er også, at it-sikkerhedstjenesten ikke kan placeres i virksomheden selv, da hensynet er, at man skal kunne få objektiv og professionel vejledning om mitigerende tiltag mod konkrete varsler og sårbarheder, ligesom it-sikkerhedstjenesten kan fungere som en ekstra ressource til at bistå virksomheden med håndteringen af en hændelse. Dette sikres bedst ved, at it-sikkerhedstjenesten ikke ligger i virksomheden selv. Der er dog ikke noget i ordlyden af bestemmelserne i kapitel 9, der er til hinder for it-sikkerhedstjenesteydelsen købes af en koncernforbunden virksomhed. Dette vil blive fastholdt i forbindelse med vejledningsindsatsen for bekendtgørelsen.

Energistyrelsen mener ikke, at det er nødvendigt at fastsætte krav om, at virksomheder omfattet af loven skal dele varsler fra it-sikkerhedstjenesten til deres leverandører. Selvom Energistyrelsen medgiver, at det kan være relevant at dele sådanne varsler med sine leverandører, overlades dette til at blive reguleret af kontraktforholdet mellem virksomheden og disses leverandører. Dansk Erhvervs høringssvar afstedkommer derfor ikke ændringer til § 35.

Energistyrelsen bemærker til Energinets høringssvar, at der ikke under gældende ret er krav til, at virksomheder i kategori 3 skal være tilmeldt en reaktiv it-sikkerhedstjeneste. Der har ikke været grundlag for yderligere at øge kravet til de mindste virksomheders it-sikkerhedstjenester, da kravet i den foreslåede bekendtgørelse kun er blevet udvidet i bredden, således at kravet finder anvendelse på virksomheder på tilsvarende niveau i olie-, brint-, fjernvarme- og fjernkølingssektorerne. Energinets høringssvar til § 35, afstedkommer derfor ikke ændringer til § 35.

Bemærkningerne har således ikke givet anledning til ændringer i bekendtgørelsen.

10. Anlægs modstandsdygtighed (fysisk sikring)

Nødstrøm

Flere høringsparter, herunder Cerius-Radius, Energinet, Green Power Denmark, N1 og Vores Elnet gør opmærksom på, at formuleringen vedr. krav til klasse 3-5-anlægs nødstrømsforsyning, der skal sikre anlæggets funktionalitet i perioden frem til strømforsyningens genopretning jf. § 36, stk. 4, er uhensigtsmæssig.

Høringsparterne foreslår, at bestemmelsen bør præciseres både for så vidt angår kravene og de omfattede anlægstyper, således at det afgrænses til, at virksomheder kun skal udbedre funktionstab og skader på anlæg i det omfang, at der ikke er mulighed for redundans eller anden back-up, som sikrer forsyningen. Dertil kan der for eldistributionsselskabernes anlæg, ifølge høringsparterne, stille særskilte krav til nødstrømsforsyning for anlæg på eldistributionsnettet.

Høringsparterne gør endvidere opmærksom på sikkerhedsbehovet for eldistributionsselskabernes 60 kV-stationer, herunder at der bør indføres krav om nødstrøm for en del af disse. Cerius-Radius og Green Power Denmark foreslår desuden, at fastlæggelsen af varighed for nødstrømsforsyning bør ske på baggrund af en risikovurdering.

Energinet bemærker til § 36, stk. 4, at bør præciseres, hvad nødstrømsforsyningen skal opretholde og at dette i øvrigt skal samtænkes med kravene i KOMMISSIONENS FORORDNING (EU) 2017/2196 af 24. november 2017 om fastsættelse af en netregel for nødsituationer og systemgenoprettelse.

Energinet bemærker i øvrigt, at det ikke er tilstrækkeligt at afprøve et nødstrømanlæg i parallel drift med den primære strømforsyningskilde. Ifølge Energinet viser erfaringer, at mange antager, at opstart af nødstrømanlæg, enten isoleret eller i parallel drift med primær kilde, er tilstrækkeligt til at afprøve nødstrømanlæggets funktion. For at afprøve et nødstrømanlæg effektivt, skal handlingen initieres ved at afkoble den primære strømforsyningskilde. Energinet foreslår derfor, at bestemmelsen præciseres.

N1 bemærker til § 36, stk. 6, at der vil være et betydeligt ressourcetræk forbundet med at gennemføre kontrol med foranstaltningerne efter stk. 2-4 på et højt antal anlæg, og at man derfor overveje om kontrolindsatsen kan ske i form af stikprøver.

Evida bemærker til § 36, stk. 4, at det er uklart, hvad der menes med "anlæggets funktionalitet", herunder om det er et krav, at anlægget fungerer, eller om det tillige er et krav, at Evida har kontakt til anlægget og dermed kan overvåge anlægget.

Fjernvarme Fyn bemærker til § 36, stk. 3, nr. 1, at det bør præciseres, herunder i en vejledning, hvad der menes med alarmering. Fjernvarme Fyn beder om, at det

uddybes, hvorvidt der er tale om intern alarmering eller også ekstern alarmering. I forhold til § 36, stk. 4, bør det ifølge Fjernvarme Fyn præciseres, at der alene skal være nødstrømsanlæg på anlæg i klasse 3-5. Det samme gør sig gældende ved sammenbyggede/flere anlæg, hvor det bør præciseres, om det gælder alle anlæg, eller at der er et minimum, der skal dækkes.

Dansk e-Mobilitet bemærker til § 36, at det ikke vil være realistisk, hvis ladestationer, ladeparker eller net af ladestandere, som potentielt kan klassificeres som klasse 3-5 anlæg, skal have nødstrømsforsyning, der kan sikre anlæggets funktionalitet, indtil strømforsyningen er genoprettet, da der i tilfælde af et egentligt "blackout" kan være tale om flere dages afbrydelse af strømforsyningen.

Drivkraft Danmark bemærker til § 36, stk. 4, at funktionalitet ikke umiddelbart er defineret i bekendtgørelsen på trods af, at kravet har afgørende betydning. Anlæg omfatter i denne sammenhæng blandt andet raffinaderierne og oliedepoter/-terminaler. Drivkraft Danmark bemærker fsva. raffinaderier, at der er behov for en præcisering/definition af "funktionalitet".

En umiddelbar sproglig forståelse af "sikrer anlæggets funktionalitet" kan være, at raffinaderiet skal være fuldt operationsdygtigt frem til genoprettet strømforsyning, og så kræver det mere end "nødstrømsforsyning". Begge raffinaderier har i dag nødstrømsforsyning. Men den kan alene sikre, at raffinaderiet kan lukke ned planmæssigt og ikke tager skade i den forbindelse. Raffinaderiernes nuværende foranstaltninger til nødstrømsforsyning vil således sikre at anlæggene er funktionsdygtige, når strømforsyningen er genetableret, og anlægget er oppe i drift igen. Den samme udfordring gør sig ifølge Drivkraft Danmark gældende for depoterne/terminalerne.

Energistyrelsens bemærkninger:

Angående bemærkninger til nødstrøm for ladestationer, skal Energistyrelsen præcisere, at ladestandere ikke klassificeres som anlæg. Derfor stilles der ikke krav om nødstrømsforsyning til disse. Se desuden Energistyrelsens bemærkninger til afsnit 3 om niveauinddeling og klassificering.

Energistyrelsen skal bekræfte høringskommentarer vedrørende forståelsen af kravene til nødstrøm (funktionalitet) skal sikre, at anlæggene vil være funktionsdygtige, når strømmen vender tilbage.

Energistyrelsen har tilrettet bestemmelsen (ny § 36, stk. 5) for nødstrøm så det præciseres, at "virksomheder skal for anlæg i klasse 3-5 have nødstrømsforsyning, som i tilfælde af strømafbrydelse sikrer, at anlægget ikke tager skade under nedlukning og er funktionsdygtigt, når strømforsyningen genoprettes[...].

For så vidt angår transmissionssystemoperatører og distributionssystemoperatører inden for elsektoren, har Energistyrelsen, på baggrund af forståelsen af kravene nødstrømsforsyning i § 36, opdateret bestemmelserne, således at det for eldistributionsselskabernes klasse 2-anlæg gælder, at disse også skal have nødstrømsforsyning. Dette imødekommer behovet for højere sikkerhed ved 60 kV-stationer.

På baggrund af høringskommentarerne stilles der nu mere præcise krav til anlæggene i eltransmissions- og eldistributionsnettet i tråd med ENTSO-Es network codes. Dette er indarbejdet generelt i § 36.

Desuden er der i § 36, stk. 9, indarbejdet et krav om, at virksomhederne som minimum hvert år skal foretage afprøvning af et anlægs nødstrøm.

Bemærkningerne har således givet anledning til ændringer i bekendtgørelsen.

Styret adgangskontrol

Cerius-Radius bemærker til § 37, at bestemmelsen med det nuværende indhold er unødigt omfattende. Bestemmelsen bør ændres, så det fremgår, at konkrete foranstaltninger vedrørende adgangskontrol kan fastlægges ud fra en risikobaseret vurdering. Ifølge kravet i stk. 3, om styret adgangskontrol på virksomhedens anlæg, bør dette kunne rummes af ledsaget adgang, da virksomheden ellers skal tildele omfattende adgang, hvilket vil sænke deres sikkerhedsniveau markant, og dermed være kontraproduktivt i forhold til formålet. Bestemmelsens stk. 4, vedrørende adgange bør desuden afgrænses til anlægsklasse 3-5, og fastlægges på baggrund af en risikovurdering, da der bør gives en vis metodefrihed til hvordan adgange ud fra de konkrete forhold samlet set kan dokumenteres bedst ud fra enkelthed, effektivitet og sikkerhed.

Energinet bemærker, at bestemmelsens stk. 1 og 3, er selvmodsigende. Stk. 3 om gæsters og andre personers adgang til virksomhedens anlæg bør indarbejdes i stk. 2, medmindre der med bestemmelsen lægges op til, at gæster og andre personer ikke kan have et arbejdsbetinget behov og dermed ikke få adgang til virksomhedens anlæg. Hvad er omfattet af virksomhedens anlæg - er byggepladser tillige omfattet af den styrede adgangskontrol? Og i så fald, hvornår bliver byggepladser omfattet? Bestemmelsen omfatter foranstaltninger på alle anlæg, både onshore og offshore – dette kunne med fordel fremgå lidt mere klart, da den meget adresserer onshore anlæg. Energinet vurderer, at det kan være meget vanskeligt, og muligvis umuligt, at implementere foranstaltningerne på et offshoreanlæg (ligeså § 38).

Green Power Denmark bemærker til § 37, at § 37 stiller krav om styret adgangskontrol for virksomhedens anlæg. Kan Energistyrelsen bekræfte, at virksomheden kan anlægge en risikobaseret vurdering? På baggrund af

Energistyrelsens bemærkninger på informationsmøderne om adgangskontrol går Green Power Denmark ud fra, at dette er tilfældet – i hvert fald for klasse 2 anlæg, herunder kontorfaciliteter. § 37, stk. 4: Kravet om logning af adgang er meget byrdefuldt og omkostningstungt for virksomhederne. Det bidrager ikke til at styrke den præventive sikkerhed, men hjælper kun med efterfølgende efterforskning og hændelsesopklaring. For mindre energivirksomheder kan dette krav betyde investering i nye og dyre it-systemer til logning. Green Power Denmark mener derfor, at bestemmelsen ikke i tilstrækkelig grad tillader metodefrihed baseret på en risikobaseret tilgang. Green Power Denmark foreslår derfor, at formuleringen af § 37, stk. 4, ændres således, at det fremgår, at "adgange skal logges på baggrund af en risikovurdering [...]".

Der bemærkes endvidere til § 37 og § 38, at hvis disse paragraffer også gælder offshore (hvilket Green Power Denmark antager), vil det være meget byrdefuldt for operatørerne. Det vil kræve installation af låsesystemer og elektronisk overvågning/management på offshore substations (OSS) og wind turbine generators (WTG). Installationerne skal kunne fjernkontrolleres fra land, da de skal tjekkes månedligt/kvartalsvist. Dette vil være en væsentlig belastning, hvis fysisk (lokal) kontrol kræves, da en sådan kontrol må antages at skulle omfatte samtlige OSS'er og WTG'er, hvor der er SCADA-systemer eller anden kritisk infrastruktur. Kravet vil derfor kræve investeringer i installation af låsesystemer og elektronisk overvågning samt kontrol. I dag er der fysisk tilstedeværelse 1-2 gange årligt på de forskellige WTG'er for service/fejlfhjælpning. Fysisk tilstedeværelse til kontrol vil kræve en øgning i besøgene med 2-12 gange per WTG i forhold til den nuværende besøgsfrekvens.

N1 bemærker til § 37, at N1 lægger til grund, at der med virksomhedens "anlæg" menes anlæg i klasse 2-5 i bilag 2, samt "almindelige kontorfaciliteter". N1 spørger til, om dette er korrekt. I så fald mener N1, at stk. 5 med fordel kan gøres stikprøvebaseret for bedre at balancere ressourcetræk og forventet værdi.

Energistyrelsens bemærkninger:

Energistyrelsen bemærker til Energinets høringssvar, at Energinets observation var korrekt. Energistyrelsen har derfor i stk. 1, slettet "med et arbejdsbetinget behov".

Både Energinet, Green Power Denmark og N1, har i deres høringssvar indikeret, at det er uklart hvilke anlæg, der omfattes af kravene i § 37. Energistyrelsen bemærker hertil, at det er nødvendigt for forståelsen af kravene i § 37 at huske bekendtgørelsens § 6, om at virksomheders anlæg opdeles i 5 klasser, jf. tærskelværdierne i bilag 2. Efter denne paragraf er det således forståelsen at alle virksomhedernes anlæg opdeles i de 5 klasser. Når der ikke er angivet specifikke klasser for anlæg i de efterfølgende paragraffer i bekendtgørelsen, er det således forståelsen at kravet gælder alle virksomhedens anlæg uanset anlægsklasse. Dog er der en undtagelse i § 8, stk. 2, hvor det er fastsat, at kravene i kapitel 10 ikke

finder anvendelse på anlæg i klasse 1. Derfor finder kravene i § 37, anvendelse på klasse 2-5 anlæg. § 37, finder ligeledes anvendelse på kontorfaciliteter, selvom disse ikke er klassificeret efter § 6. Dette følger af § 7, som fastsætter at § 38, stk. 1, og § 38 stk. 2, nr. 1-2, finder anvendelse på almindelige kontorfaciliteter, som anvendes til leveringen af virksomhedens tjenester, og i § 38, stk. 2, nr. 1, står der, at virksomheden som minimum skal have styret adgangskontrol jf. § 37.

Energistyrelsen bemærker til Cerius-Radius' høringssvar om, at fastsættelsen af adgangskontrollen bør være baseret på en risikobaseret tilgang, at dette ønske ikke kan imødekommes. Det er Energistyrelsens vurdering grundet det generelle trusselsbillede, at virksomhederne for selv klasse 2 anlæg skal have kontrol med hvem, der bevæger sig på anlæggene. Hvordan denne kontrol opnås er dog op til virksomhederne selv, som ud fra en risikovurdering kan beslutte, om dette skal ske via elektronisk adgangsstyring eller med mere simple metoder.

Energistyrelsen bemærker til Green Power Denmark's og N1's høringssvar angående intervallet af kontrollen med at foranstaltninger efter stk. 1-4 i § 37, fungerer efter hensigten, at det er korrekt at kontrollen også gælder for anlæg off-shore. Det er grundet det generelle trusselsbillede nødvendigt at have kontrol med, hvem der bevæger sig på anlæggene, særligt når de står off-shore og kun besøges fysisk 1-2 gange om året. Ligeledes kan Energistyrelsen ikke imødekomme N1's ønske om at ændre kontrolforanstaltningen til kun at gøre den stikprøvebaseret. Energistyrelsen vurderer på baggrund af erfaringer fra tilsyn efter de gældende regler om beredskab for el- og naturgassektorerne, ikke at dette vil være tilstrækkeligt, idet der ofte ved virksomhedernes egne kontroller og ved Energistyrelsens tilsyn findes problemer med den styrede adgangskontrol på anlæggene. Sådanne sikkerhedshuller kan ikke efterlades, indtil virksomheden en dag selv udvælger det relevante anlæg til kontrol.

Energistyrelsen bemærker endeligt til Green Power Denmark's høringssvar til § 37, stk. 4, om at bestemmelsen ikke efterlader tilstrækkelig metodefrihed, at Energistyrelsen har ændret formuleringen af bestemmelsen for at imødekomme ønsket i Green Power Denmark's høringssvar. Således skal adgange ikke "trækkes" men "dokumenteres", med henblik på at tydeliggøre at de personhenførbare logs ikke skal være elektroniske, men kan være fysiske dokumenter.

Perimetersikring og kontroller

Cerius-Radius bemærker til § 38, at bestemmelsen bør afgrænses til kun at gælde for anlægsklasser 3-5, da kravet ikke vil være proportionelt for anlæg i klasse 2. I forhold til stk. 3, bør det præciseres, at perimetersikring kan udgøres af en skalsikring i forhold til bygninger. Der bør ifølge Cerius-Radius desuden præciseres, at efterlevelsen af kravene i både stk. 5 og 6, konkret vil kunne ske på baggrund af en risikobaseret tilgang. I forhold til stk. 5, svarer det ifølge Cerius-Radius til den drøftelse, der har været på et af informationsmøderne, hvor det blev

anført, at bestemmelsen særligt skulle forstås i forhold til situationer, der indebærer alvorlige risici, eksempelvis ved frit indsyn til en netvirksomheds kontrolcenter. Men da § 26 i loven er meget omfattende vil bestemmelsen i bekendtgørelsens § 38, stk. 5, læst ud fra sin ordlyd også kunne indebære et deskriptivt krav til visuel afskærmning af en lang række kontorfaciliteter, såsom mødelokaler og pc'er. Indholdet af stk. 6 forstærker den i forvejen omfattende rækkevidde af stk. 2-5. Uanset at rækkevidden af stk. 2-5 afgrænses, bør stk. 6 ændres så der bliver tale om en risikobaseret tilgang, da indholdet mere er et udtryk for "checkbox compliance" end en indsats, der er effektiv og målrettet et velfungerende beredskab.

Energinet bemærker til § 38 at det kunne være gavnligt, hvis Energistyrelsen mere konkret definerede sikringsniveauer og/eller krav til forsinkelsestider for de enkelte anlægsklasser. Det ville gøre det lettere at vurdere, om foranstaltninger til fysisk sikring var compliant. Energinet mener ikke, at det er hensigtsmæssigt, at dette alene overlades til de enkelte virksomheds risikovurdering. Energinet imødeser desuden vejledning fra Energistyrelsen om, hvordan den elektroniske overvågning kan gøres tilstrækkelig og lovmedholdelig. Energinet bemærker til § 38, stk. 4 at bestemmelsen er formuleret, så der alene stilles krav om to lag af sikring (celle- eller objektsikring samt perimetersikring, jf. stk. 2). Energinet mener således, at der mangler et lag sikring; nemlig skalsikring af kritiske rum. Det foreslås, at der mindst skal være tre lag sikring inden for følgende: sikring af perimeter, skal, celle og objekt. Energinet foreslår, at der udarbejdes en vejledning, som forholder sig til kravene til de forskellige anlægstyper. Energinet bemærker til § 38, stk. 5, at det bør specificeres, hvad formålet med visuel afskærmning er. Energinet vurderer, at det potentielt er et meget vidtgående krav, hvis dette omfatter afskærmning i traditionelle kontormiljøer. Energinet bemærker til § 40, at det kan overvejes at kræve, at planen ændres hvert år, så testhandlingerne ikke altid udføres på samme tid. Dette vil gøre det sværere for ondsindede parter at forsøge at bryde sikkerheden, da de ikke vil vide, hvornår kontrollerne gennemføres. Planen bør desuden holdes fortrolig. Energinet bemærker til § 40, stk. 3 at Energinet finder, at kravet om at føre log over gennemførte kontroller er utilstrækkeligt. En gennemgang af loggen ved tilsyn eller revision vil kun vise, at en kontrol er udført, men ikke hvordan den er udført (procedure), om der blev fundet fejl eller afvigelser, og om eventuelle fejl er blevet udbedret. Hvis fejl ikke er blevet udbedret, bør der, ifølge Energinet, gives en forklaring på hvorfor og en tidsplan for, hvornår de forventes udbedret. Den første aktivitet ved efterfølgende kontrol bør, ifølge Energinet, være en gennemgang af fejl fra foregående kontrol og status på disse. Der bør, ifølge Energinet, stilles krav om, at der føres en kontroljournal, hvor alle disse oplysninger registreres. En sådan journal vil give et klart og detaljeret billede af kontrollernes udførelse og opfølgning, hvilket vil sikre en højere kvalitet og troværdighed i kontrolprocedurerne. Energinet bemærker til § 41 at, der til bestemmelsen ønskes en definition på sammenbyggede anlæg, da "[...] uanset sammenbygningen" kan fortolkes.

Dansk e-Mobilitet bemærker til § 38, at der i stk. 3 og 4 kræves elektronisk overvågning af anlæg. Dansk e-Mobilitet har forstået – jf. sektormødet den 10. januar 2025- at virksomhederne har metodefrihed mht. at vælge en passende form for overvågning, og at det ikke er et krav, at der opsættes videoovervågning ved anlæg; samt at Klima-, Energi- og Forsyningsministeren vil fastsætte nærmere regler om brug af videoovervågning. Virksomheden noterer derfor med tilfredshed, at ministeren med det foreliggende bekendtgørelsesudkast ikke har valgt at fastsætte regler om videoovervågning.

Danske Rederier bemærker til § 38, at § 38 stiller krav til foranstaltninger til hvordan uautoriseret adgang forhindres. Kravet om elektronisk styret adgangskontrol, synes dog ikke at give mening for adgangen til offshore olie- og gasinstallationer. Disse anlæg er placeret til havs, hvor der kun er adgang med enten fly eller skib, og hvor operatøren har fuld kontrol over hvilke personer, der gives adgang til disse. Derfor foreslås det, at bekendtgørelsen tager hensyn til de særlige forhold der gælder for offshore installationer.

Evida bemærker til § 38, stk. 6, at Evida læser denne bestemmelse sådan, at § 38 ikke gælder for anlæg i klasse 1. Dette fremgår dog ikke af bestemmelsen.

Green Power Denmark bemærker til § 38, at § 38, stk. 2, nr. 3 og 4 kræver elektronisk overvågning af anlæg. Energistyrelsen oplyste på sektormødet den 10. januar 2025, at virksomhederne har metodefrihed til at vælge den passende form for overvågning, og at det derfor ikke er et krav at opsætte videoovervågning ved anlæg. Ifølge bemærkningerne til lov om styrket beredskab i energisektoren forventes det, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil fastsætte nærmere regler om brug af videoovervågning. Green Power Denmark noterer derfor, at ministeren med det nuværende bekendtgørelsesudkast ikke har valgt at fastsætte regler om videoovervågning. I § 38, stk. 4, bør det præciseres, at pligten til at foretage celle- eller objektsikring gælder for virksomheder "der ejer" anlæg i klasse 4 og 5.

Green Power Denmark bemærker desuden til § 38, stk. 3, at paragraffen omtaler perimetersikring, hvilket ifølge Green Power Denmark ikke er muligt til havs. Det bør præciseres, at en form for elektronisk områdeovervågning kan erstatte traditionel perimetersikring på land (fysisk markering/hegning). Bekendtgørelsen bør specificere omfanget af en sådan overvågning, og om den skal være tredimensionel (3D), så den dækker havoverfladen, luftrummet og vandsøjlen/havbunden. 3D-overvågning vil være kostbar og kræve betydelige investeringer i fx kameraer/termiske kameraer, radarer, akustiske undervandssystemer (sonarer), samt monitorerings- og responskapacitet. Kravet om perimetersikring bør inkludere muligheden for at udstede

sejlsforbud/flyforbud omkring offshore-installationer, eventuelt med beskrivelse af afstande (diameter/højde/dybde/detektionskvalitet). Respons på mistænkelige forhold skal ifølge Green Power Denmark inkludere ressourcer fra myndigheder (politi/forsvar). Green Power Denmark mener, at det bør præciseres i § 38, stk. 3, at for bygninger kan perimetersikring udgøres af en skalsikring.

Green Power Denmark bemærker endvidere til § 38, stk. 5, at det angives, at virksomheder i niveau 4 og 5 skal foretage visuel afskærmning af områder og udstyr, der opbevarer og behandler fortrolig information. Begrebet "foretage visuel afskærmning" er umiddelbart et bredt begreb, der ikke er nærmere præciseret i bekendtgørelsen. Green Power Denmark lægger vægt på, at intentionen er at sikre mod en utilsigtet deling og/eller offentliggørelse af fortrolige informationer, som fx kan ske, hvis en medarbejder arbejder på sin pc i det offentlige rum, eller at der er frit indsyn til et kontrolrum som følge af store vinduer. På sektormøderne har Energistyrelsen givet udtryk for en pragmatisk fortolkning af bestemmelsen i relation til, hvordan forpligtelsen skal håndteres i det daglige arbejde, herunder i kontorlandskaber og mødefaciliteter. Green Power Denmark noterer sig også, at Energistyrelsen tillader metodefrihed i forhold til perimetersikring og visuel afskærmning, så længe virksomhederne kan beskytte deres fortrolige informationer. Green Power Denmark anmoder Energistyrelsen om at bekræfte denne forståelse af bestemmelsen i høringsnotatet, herunder at det ikke vedrører fysisk afskærmning af anlæg generelt. Green Power Denmark finder derudover, at begrebet "informationer" i lovforslagets § 26 er meget bred og indebærer, at flere afdelinger i en virksomhed behandler fortrolige informationer. Dette bør, ifølge Green Power Denmark, spille ind i kravene til visuel afskærmning, således at denne baseres på en risikobaseret tilgang.

Endelig bemærker Green Power Denmark til § 38, stk. 6, at der kræves kontrol med foranstaltninger. Der er ifølge Green Power Denmark omfattende tidskrav, nemlig kvartalsvis kontrol for klasse 2 og 3 anlæg og månedlig kontrol for klasse 4 og 5 anlæg. Green Power Denmark foreslår, at kontrollen ud fra et proportionalitetshensyn i stedet baseres på en risikovurdering. Det bør ifølge Green Power Denmark vurderes, om de øvrige bestemmelser, som fastsætter tidskrav til kontroller, også skal ændres til, at kontrollen baseres på en risikovurdering.

HOFOR bemærker til § 38, stk. 3, at § 38, stk. 3 vil give nogle udfordringer da visse lokationer så skal kunne have videoovervågning af offentligt uindhegnet rum, med mindre lovgivning i relation til overvågning i offentligt rum vil blive ændret i henhold til L111.

INEOS Energy bemærker til § 38, at det af udkastets § 38 fremgår, at virksomhederne skal have foranstaltninger til at sikre, at forsøg på uautoriseret adgang på virksomhedens anlæg forebygges, opdages og reageres på. I forhold til

fysisk adgang til de danske offshore olie- og gasproduktionsanlæg er dette kendetegnet ved, at adgang til anlæggene grundet den geografiske placering alene kan ske ved brug af helikopter eller skib. Da operatørerne er i kontrol over, hvilke personer, der gives adgang til helikoptere og skibe anvendt i forbindelse med produktionen offshore, mener INEOS Energy ikke, at et krav om etablering af elektronisk adgangskontrol på disse anlæg giver mening i praksis, da adgangskontrollen reelt allerede i dag foretages i lufthavnen eller på havnen. INEOS Energy opfordrer derfor til, at det i bekendtgørelsen præciseres, at kravet ikke gælder for offshore olie- og gasproduktionsanlæg.

Total Energies bemærker til § 38, stk. 2 nr. 4, at dette krav ikke er relevant for offshore-anlæg, da adgang hertil sker via skib/helikopter, hvor der er styring over, hvem der har adgang.

Energistyrelsens bemærkninger:

Energistyrelsen bemærker til Cerius-Radius, Energinet, Danske Rederiers, INEOS Energy's og Total Energies mere generelle bemærkninger til § 38, at paragraffen også gælder for off-shore anlæg, der er på havoverfladen. Energistyrelsen forstår, at der ligger en vis beskyttelse mod uautoriseret adgang for off-shore anlæg i og med, at anlæggene ofte ligger fjernt fra land og derfor er svære at tilgå for en almindelig person. Dette er dog ikke ensbetydende med, at den styrede adgangskontrol efter § 37 kan tilsidesættes for sådanne anlæg. Energistyrelsen kan derfor ikke mødekomme ønsket om at undtage off-shore anlæg fra kravet i § 38 (og § 37). Ligeledes kan Energistyrelsen ikke imødekomme ønsket om at gøre kravets overholdelse til genstand for virksomhedens egen risikovurdering.

Endelig kan Energistyrelsen ikke imødekomme Energinets ønske om at fastsætte mere præcise sikringsniveauer eller forsinkelsestider, som de forskellige krav skal måles efter, for at virksomhederne skal være i overensstemmelse med § 38. Energistyrelsen har ønsket at holde kravene brede med henblik på at sikre metodefrihed til at opnå målene og derved samtidig sikre, at kravene kan anvendes på en meningsfuld måde af både små og store virksomheder.

Energistyrelsen bemærker endvidere til Green Power Denmarks høringssvar, at det ikke er et krav som følge af § 38, at virksomheder skal sikre deres perimeter i tre dimensioner, hverken på land eller til vands. Dette er også indikeret ved formuleringen af § 38, stk. 2, der taler om personer og køretøjer. Energistyrelsen har tilføjet "eller fartøjer på vandet", for at tydeliggøre, at kravet også gælder for off-shore anlæg, og samtidig tydeliggøre at kravet ikke gælder for personer, køretøjer eller fartøjer, der forsøger at tilgå anlæggene ved at tunnelere sig ind til anlæg eller ved at dykke under vandoverfladen til et anlæg. Der er metodefrihed til, hvordan perimetersikringen efter stk. § 38, stk. 2, opnås, det står derfor off-shore anlæggene frit for at perimetersikringen for sådanne anlæg etableres som elektronisk områdeovervågning, som Green Power Denmark foreslår.

Energistyrelsen bemærker til Cerius-Radius' og Energinets høringssvar om brug af skalsikring, at Energistyrelsen har indsat en undtagelse til § 38, stk. 3, således at der kan anvendes skalsikring i stedet for perimetersikring for anlæg, der er en del af en kontorbygning, fx kontrolrum, samt almindelige kontorfaciliteter, som anvendes i leveringen af virksomhedens tjeneste.

Energistyrelsen bemærker til Energinets, Dansk e-Mobilitets, Green Power Denmark og HOFORs høringssvar angående krav om videoovervågning eller mangel herpå, at det ikke er helt korrekt, at der ikke er et krav herom i bekendtgørelsen. Energistyrelsen skal beklage hvis udsagn på de tre sektormøder, Energistyrelsen har holdt om bekendtgørelsen i forbindelse med høringen, er blevet opfattet som en fuldkommen fritagelse fra brugen af videoovervågning. Noget kunne tyde herpå ud fra Green Power Danmarks og Dansk e-Mobilitets høringssvar.

For selvom der ikke er et direkte krav om videoovervågning, så fastsætter bekendtgørelsen i § 38, stk. 2, nr. 4, et krav om, at virksomheder for anlæg i klasse 4 og 5, som en del af deres perimeter/skalsikring jf. stk. 3, skal have elektronisk overvågning til at verificere forsøg på indtrængen på sådanne anlæg. Heri er der således et krav om verifikation, hvilket betyder at virksomhederne positivt skal kunne bekræfte, om den alarm der er kommet på den elektroniske overvågning til at opdage forsøg på indtrængen efter § 38, stk. 2, nr. 3, rent faktisk er en person, eller blot et dyr, der er kommet i kontakt med hegnet og har udløst en sensor, og at den person forsøger/er kommet ind på anlægget og ikke blot har rørt ved hegnet og derefter er gået videre. For de fleste virksomheder vil videoovervågning være den mest oplagte måde at verificere dette elektronisk. Energistyrelsen forudsætter dog samtidig, at der kan være andre teknologier til rådighed, der på anden vis vil kunne verificere, om der faktisk er forsøg på indtrængen fra en person, herunder forsøg på sabotage, indbrud og tyveri. Fsva. Energinets og HOFORs høringssvar om problemer med lovligheden af en sådan elektronisk overvågning til verifikation, herunder videoovervågning, vil Energistyrelsen i samarbejde med de relevante myndigheder snarest muligt yde vejledning om, hvordan en sådan kan opføres og anmeldes for ikke at være i strid med fx lov om tv-overvågning (lovbekendtgørelse nr. 182 af 24. februar 2023 om lov om tv-overvågning).

Energistirelsens bemærker til høringssvarene fra Cerius-Radius, Energinet og Green Power Denmark til § 38, stk. 5, at bestemmelsen er blevet omskrevet med henblik på at imødekomme høringssvarenes betragtninger. Således er bestemmelsen udformet, så kravet skal gennemføres på baggrund af en risikovurdering. Endvidere er referencen til § 26 i lov om styrket beredskab i energisektoren slettet og erstattet af sætningen " der kan give indsigt i forsyningskritisk energinfrastruktur herunder visuel afskærmning af kontrolrum".

Hensigten hermed er at indsnævre omfanget af kravet, som ønsket af virksomhederne.

Energistyrelsen bemærker til høringssvarene fra Cerius-Radius og Green Power Denmark til § 38, stk. 6, at Energistyrelsen er indforstået med at det er et potentielt tidskrævende krav. Men Energistyrelsen finder, at kravet er nødvendigt henset til det aktuelle trusselsbillede, sammenholdt med Energistyrelsens erfaringer fra tilsyn efter de gældende regler om beredskab for el- og naturgassektorerne, der ofte ved virksomhedernes egne kontroller og ved Energistyrelsens tilsyn findes problemer med den fysiske sikring på anlæggene. Og sådanne sikkerhedshuller kan ikke efterlades indtil virksomheden en dag selv udvælger det relevante anlæg til kontrol. Ønsket om at gøre kontrollen risikobaseret kan derfor ikke efterkommes.

Energistyrelsen bemærker desuden til Evidas høringssvar, at det er korrekt at kravet i § 38, stk. 6, ligesom resten af § 38, ikke gælder for anlæg i klasse 1. Dette følger af bekendtgørelsens § 8, stk. 2.

Energistyrelsen bemærker til Energinets ønske om at stille krav om at planen efter § 40, stk. 1, skal ændres fra år til år ikke imødekommes. Energistyrelsen vil i stedet opfordre hertil i vejledningsmaterialet. Energistyrelsen bemærker desuden, at planerne efter § 40, stk. 1, vil være omfattet af § 26, stk. 1, nr. 3, i lov om styrket beredskab i energisektoren, da planerne må anses som værende væsentlige af hensyn til driften for virksomheden, og planen efter § 40 stk. 1 i bekendtgørelsen er således fortrolig.

Energistyrelsen bemærker til Energinets høringssvar til § 40, stk. 3, at Energistyrelsen ikke har været tydelige nok ved kun at stille krav om "log over gennemførte kontroller". Energistyrelsen har derfor efter ønske fra Energinet ændret ordet "log" til "kontroljournaler" og oplistet fem numre med oplysninger der som minimum skal indgå i disse kontroljournaler. Således skal kontroljournalerne indeholde oplysninger om, hvor kontrollen er foretaget, hvornår kontrollen er foretaget, hvordan kontrollen er foretaget, fejl og afvigelser der måtte konstateres og hvordan og hvornår fejl og afvigelser er afhjulpet. Endvidere er der efter ønske fra Energinet indsat nyt stk. 4, der stiller krav om, at virksomhederne skal have en plan for hvordan og hvornår fejl og afvigelser skal være afhjulpet i tilfælde, hvor fejl og afvigelser ikke kan afhjælpes inden for kort tid. Endelig er der også indsat et nyt stk. 5, for at imødekomme Energinets ønske om at tidligere konstaterede fejl og afvigelser kontrolleres igen ved den næstfølgende kontrol.

Endelig finder Energistyrelsen det ikke muligt eller nødvendigt at specificere hvad der forstås ved "sammenbygget med andre anlæg" i § 41, som ønsket af Energinet. Dette vil blive håndteret igennem vejledning.

Overvågning af ophængte eller nedgravet rørledning og kabler

Cerius-Radius bemærker, at bestemmelsen henviser til foranstaltninger efter § 38, stk. 2, nr. 3, som omhandler elektronisk overvågning til at opdage forsøg på indtrængen, hvilket ikke er meningsgivende i forhold til nedgravede rørledninger og kabler. Bestemmelsen bør ifølge Cerius-Radius derfor ændres, så kravet bliver relevant og meningsgivende. Cerius-Radius bemærker til § 43, at der tale om et omfattende krav, som bør fastsættes ud fra en risikobaseret tilgang. Det bør således være muligt at operere med en netværkssegmentering, som vil tjene til mere effektiv og proportionel målretning af indsatsen, sådan at egentlig overvågning kan undlades for de dele, der vedrører de ikke kritiske net- og informationssystemer. Cerius-Radius mener, det vil være hæmmende for udviklingen, hvis en netvirksomhed ikke kan have kritiske netværkssegmenter uden denne overvågning. Med det nuværende indhold vil bestemmelsen derfor samlet set være kontraproduktiv i forhold til et velfungerende beredskab.

Energinet bemærker til § 42 at, bestemmelsen bør konkretiseres, henset til de økonomiske aspekter samt de lovgivningsmæssige udfordringer, der er ved at foretage elektronisk overvågning af offentlige arealer og arealer, der ejes af lodsejere m.v. (fx lov om TV-overvågning). Det er afgørende at opnå en passende balance mellem behovet for at understøtte det nationale trusselsbillede og sikre et effektivt samarbejde mellem relevante myndigheder mod sabotage og de økonomiske og samfundsøkonomiske konsekvenser ved implementering. Desuden bør de samfundsøkonomiske aspekter ved forebyggelse kontra genopretning også tages i betragtning. Energinet ser positivt på en samlet løsning til beskyttelse af kritisk infrastruktur, men løsningens realiserbarhed skal vejes op imod de samfundsøkonomiske konsekvenser.

Danske Rederier bemærker til § 42, at det af § 42 fremgår, med henvisning til § 38, stk. 2, nr. 3, at der stilles krav til elektronisk overvågning af bl.a. rørledninger, der ligger på eller er nedgravet i havbunden. Dette virker dog som et urealistisk krav at stille både med henvisning til udstrækningen af disse rørledninger og deres placering med skibstrafik omkring dem. Overvågning af farvande må forventes at være en myndighedsopgave. Hvis der i stedet tænkes på elektronisk overvågning monteret på selve rørene, så virker dette heller ikke gennemførligt ved eftermontering.

Fjernvarme Fyn bemærker til § 42, som omhandler blandt andet rørledninger og kabler, som er nedgravet, at det bør præciseres, om kravet gælder fjernvarmerør og højtrykslinjer, jf. § 38 stk. 2 nr. 3, der stiller krav om elektronisk overvågning.

Green Power Denmark bemærker til § 42 at Energistyrelsen på sektormøderne har oplyst, at § 42 skal forstås således, at der skal etableres en form for elektronisk overvågning for at opdage forsøg på eksempelvis hærværk eller sabotage. Dette

betyder, at virksomhederne skal modtage en alarm, hvis der konstateres trykfald eller brud på kabler. Bestemmelsen henviser til foranstaltninger efter § 38, stk. 2, nr. 3, som omhandler elektronisk overvågning til at opdage forsøg på indtrængen, hvilket ikke er meningsgivende, når der er tale om nedgravede rørledninger og kabler. Green Power Denmark foreslår derfor, at bestemmelsen ændres til:

”§ 42. Virksomheder skal for rørledninger og kabler, som er nedgravet, suspenderet i luften, ligger på eller er nedgravet i havbunden sikrer, at de ud fra en risiko- og kritikalitetsvurdering er overvåget således, at funktionssvigt opdages”. I relation til § 43 savner Green Power Denmark den risikobaserede tilgang. Der er tale om et omfattende krav, som ifølge Green Power Denmark bør afgrænses til kun at omfatte forsyningskritiske net- og informationssystemer. I den forbindelse bør det ifølge Green Power Denmark være muligt at anvende netværkssegmentering, og derved afgrænse kravet yderligere.

N1 bemærker til § 42, at det fremgår af paragraffen, at virksomheder for rørledninger og kabler, som er nedgravet eller suspenderet i luften, kun skal implementere foranstaltninger efter § 36 og § 38, stk. 2, nr. 3. Sidstnævnte gør gældende, at foranstaltningerne skal omfatte ”elektronisk overvågning til at opdage forsøg på indtrængen, herunder forsøg på sabotage, indbrud og tyveri”. Distributionsselskabernes 60kV-kabler falder i kategori 2 og vil således være omfattet af dette krav, som vil være ekstremt omkostningsfuldt at leve op til, fordi det vil kræve udskiftning af kabler. N1 ser det som en kerneopgave at kunne detektere tryk- eller spændingsdyk i deres aktiver, hvilket de allerede kan i dag. N1 finder det derfor uhensigtsmæssigt at skærpe kravet i retning af præventive tiltag, som vil være ekstremt svære at gennemføre i praksis, når det kommer til nedgravede kabler. I forlængelse af det håber N1, at Energistyrelsen vil bekræfte, at kabler giver kun anledning til de specifikt angivne foranstaltninger i denne paragraf og at alle de andre bestemmelser om anlæg i forskellige klasser ikke gælder for kabler (også uden for kapitel 10).

INEOS Energy bemærker i relation til § 42, at udkastets § 38, stk. 2, nr. 3 opstiller krav om elektronisk overvågning til at opdage forsøg på indtrængen, herunder forsøg på sabotage, indbrud og tyveri. INEOS Energy skal hertil bemærke, at en elektronisk overvågning af rørledninger og kabler nedgravet i havbunden, der anvendes i forbindelse med den danske olie og gasproduktion, efter INEOS Energys opfattelse ikke er mulig i praksis. Operatørerne vil allerede i dag kunne konstatere, hvis trykket i en rørledning falder eller forbindelsen i et kabel forstyrres. Ligeledes føres der fra installationernes kontrolrum et vist tilsyn med skibes tilnærmelse af primært 500-meter zonen omkring installationerne ved brug af radar og hvis skibenes positioneringssystemer i øvrigt anvendes. Det bemærkes i den forbindelse, at de internationale skibsruter ligger meget tæt på de danske olie- og gasinstallationer og at der derfor meget ofte er skibe i farvandet omkring installationerne og den tilhørende infrastruktur. En overvågning af skibstrafikken i dansk farvand må efter INEOS Energys opfattelse karakterises som værende en

myndighedsopgave og en opgave, som de danske olie- og gasoperatører hverken har ressourcer eller kompetencer til at udføre. I det omfang, at INEOS Energy bliver opmærksom på situationer, der kunne anledning til bekymring, vil de relevante danske myndigheder altid blive underrettet straks. En præventiv foranstaltning i form af elektronisk overvågning på havbunden af nedgravede rørledninger, der anvendes i forbindelse med olie- og gasproduktion og som for nogens vedkommende strækker sig over meget lange afstande, vurderes ikke at være gennemførlig i praksis. En olie- og gasoperatør vil således hverken have ressourcer eller kompetencer til at overvåge, om der eksempelvis planlægges eller forberedes undervandssabotage, ligesom der efter INEOS Energys opfattelse ikke findes elektroniske systemer, der understøtter en sådan præventiv observation. INEOS Energy skal derfor henstille til, at der ikke stilles krav herom for de danske offshore olie- og gasanlæg.

Total Energies bemærker til § 42, at rørledninger og kabler er overvåget ved hjælp af trykovervågning samt ved forstyrrelse af kabler. Hertil kan anføres, at det ikke er praktisk mulighed at etablere yderligere overvågning, som også nævnt på Sektormøde d. 15. januar 2025.

Energistyrelsens bemærkninger:

Energistyrelsen bemærker generelt set til høringssvarene, der er modtaget angående § 42, at Energistyrelsen har foretaget flere justeringer som imødekommer de ønsker, der fremgår af høringssvarene. Således er ordet "suspenderet" ændret til "hænger", da dette er mere forståeligt ord for de fleste lovanvendere.

Endvidere er henvisningen til § 36, blevet præciseret til kun at henvise til § 36, stk. 1 og 2. Ændringen er foretaget fordi kravene i § 36, stk. 1 og 2, forsat skal være gældende for de i § 42, nævnte anlæg, da dette er minimumskrav efter CER-direktivet og derfor ikke kan fraviges.

Endelig er henvisningen til § 38, stk. 2, nr. 3, blevet slettet og erstattet af sætningen "samt sikre, at anlægget overvåges, så funktionssvigt opdages og reageres på uden unødigt ophold". Ændringen er foretaget fordi, som flere af høringssvarene også pointerede, at kravet i § 38, stk. 2, nr. 3, ikke præcist nok ramte intentionen i undtagelsen i § 42. Det er således formålet med § 42, og intentionen med den nye formulering af bestemmelsen, at gøre det klart at virksomhederne for de nævnte anlægstyper kun skal monitorere trykfald og spændingsfald, og at funktionssvigt, som målt ved spændings- eller trykfald opdages og reageres på med det samme.

Energistyrelsen bemærker til Fjernvarme Fyns høringssvar, at § 42 gælder alle former for rørledninger og kabler uanset forsyningsarten. Således gælder bestemmelsen også for fjernvarmerør og højtrykslinjer, der er gravet ned i jorden eller er suspenderet i luften.

Energistyrelsen bemærker til Danske Rederiers og INEOS Energy's høringssvar, at det er korrekt, at det er en myndighedsopgave at overvåge de danske farvande og at det således heller ikke er det, der fastsættes krav om i § 38 eller § 42.

Energistyrelsen og andre myndigheder ønsker dog, at private aktører melder skibstrafik, droner og andre aktiviteter, der er mistænkelige, ude på havet (eller på land) i nærheden af eller i forbindelse med deres infrastruktur, til politiet eller Forsvaret i henhold til § 80 i bekendtgørelsen.

Energistyrelsen bemærker til Cerius-Radius' og Green Power Denmark's høringssvar til § 43, at deres ønske om at kravet baseres på en risikobaseret tilgang imødekommes. Energistyrelsen har således indsat ordene "passende og forholdsmæssige" foran ordet foranstaltninger.

11. Sikkerhed i net- og informationssystemer

Forvaltning af software- og hardwareaktiver

Cerius-Radius skriver, at § 48, stk. 4, bør afgrænses til kun at gælde for forsyningskritiske net- og informationssystemer, så stk. 4 hænger bedre sammen med afgrænsningen i stk. 1, nr. 3.

Energinet, EWII, Fjernvarme Fyn og Green Power Denmark opfordrer i deres høringssvar til, at Energistyrelsen i § 50 sletter: "eller i andre lande med en tilstrækkelighedsafgørelse fra EU-Kommissionen", da denne type af tilstrækkelighedsafgørelse kun forholder sig til persondatabeskyttelse og ikke cybersikkerheden i og omkring selve systemet, som opbevares i et tredjeland.

Energinet begrundet deres ønske til § 50 med, at en tilstrækkelighedsafgørelse fra EU-Kommissionen kun er et udtryk for, at EU-kommissionen har vurderet, at beskyttelsesniveauet for personoplysninger i et tredjeland i det væsentlige svarer til beskyttelsesniveauet i EU/EØS. EU-kommissionen tager i vurderingen ikke højde for cybersikkerhed, resiliens eller sikkerhedspolitiske faktorer.

EWII bemærker i forlængelse af Energinets høringssvar, at databeskyttelsesretlige tilstrækkelighedsafgørelser, ud over sikringen af ret til domstolsprøvelse, kan være afgrænset til kun at vedrøre dele af det pågældende tredjeland, som eksempelvis enkelte sektorer eller tilsluttede virksomheder. Derfor bør det overvejes, om det er tilstrækkeligt - til sikring af netop modstandsdygtighed og beredskab - at henvise til en databeskyttelsesretlig tilstrækkelighedsvurdering som belæg for understøttelse af virksomheders net- og informationssystemer i andre lande.

Energistyrelsens bemærkninger:

Energistyrelsen har på baggrund af Cerius-Radius' høringssvar tilpasset § 48, stk. 4, så det præciseres, at virksomheder skal mitigere risici i de software- og hardwareaktiver, som nævnes i stk. 1.

Energistyrelsen finder det ikke hensigtsmæssigt at afgrænse stk. 4 til kun software- og hardwareaktiver i forsyningskritiske net- og informationssystemer, som ønsket af Cerius-Radius, da dette ikke følger hensigten med bestemmelsen. Virksomheder skal være i stand til at modstå cyberangreb, hvor en trusselsaktør udnytter sårbarheder i det administrative netværk, som følger af en evt. manglende hærkning af software og hardware i netværket, til at skaffe sig adgang til netværk med industrielle kontrolsystemer og operationelle teknologier.

Energistyrelsen er enig i betragtningerne til § 50 fra Energinet, EWII, Fjernvarme Fyn og Green Power Denmark, ift. muligheden for, at virksomheder i niveau 4 og 5 må placere servere og datacentre, der understøtter virksomhedens forsyningskritiske net- og informationssystemer, i lande med en tilstrækkelighedsafgørelse fra EU-Kommissionen. Energistyrelsen har derfor slettet det sidste led af § 50, således at kravet nu lyder: "Virksomheder i niveau 4 og 5 skal placere servere og datacentre, der understøtter virksomhedens forsyningskritiske net- og informationssystemer, inden for EU/EØS-lande."

Adgangsstyring

Dansk Erhverv opfordrer til, at der til § 53, som omhandler multifaktorautentificering (MFA) eller kontinuerlig autentificering, tilføjes ordlyden "where appropriate" fra den engelske udgave af NIS-direktivets artikel 21, litra j. Dansk Erhverv påpeger hertil, at man i § 60 har anvendt formuleringen "hvor relevant" og opfordrer til, at formuleringen anvendes konsekvent.

N1 bemærker i sit høringssvar, at § 53 bør begrænses til ekstern adgang for fjernadgange. N1 opfordrer også Energistyrelsen til at forberede sig på scenarier, hvor man ikke kan bruge specifikke MFA-løsninger, fordi telenetværket er nede, og ønsker, at der til § 53 tilføjes et stk. 2, som gør gældende, at myndighederne skal aftale en løsning til krisesituationer med energisektoren. N1 skriver også, at § 54, som bl.a. stiller krav til passwordsikkerhed, bør henvise til Center for Cybersikkerheds *best practice* på området.

Cerius-Radius, Energinet og Green Power Denmark giver i deres høringssvar udtryk for, at § 54 bør omformuleres, så bestemmelsen gøres neutral i forhold til valg af adgangsgivende beskyttelse og dermed også kan indbefatte brug af biometri og multifaktorautentificering. Dertil ønskes, at krav til passwordsikkerhed ændres, så fokus ikke er på kompleksitet eller hyppighed for opdatering af passwords.

Cerius-Radius mener, at § 55, der omhandler adgangsstyring af fjernadgange, er unødigt vidtgående ud fra en proportionalitetsbetragtning og ønsker bestemmelsen afgrænset til forsyningskritiske net- og informationssystemer.

Evida opfordrer til, at § 55, stk. 2, præciseres og afgrænses, så det ikke er et krav at registrere hver enkelt medarbejders generelle fjernadgang i forbindelse med hjemmearbejde eller arbejde på eksterne lokationer.

Fjernvarme Fyn opfordrer til, at § 56 udvides, således at mobile enheder, der kan tilgå virksomhedens industrielle kontrolsystemer og operationelle kontrolsystemer, udover privat brug heller ikke må bruges til administrativ IT.

Green Power Denmark mener, at § 53 bør konkretisere foranstaltninger til at mitigere risici forbundet med privat brug af mobile, herunder spærring af uautoriserede programmer og centraliseret enhedsstyring. Desuden mener Green Power Denmark, at private telefonsamtaler via mobile enheder, der kan tilgå industrielle kontrolsystemer og operationelle kontrolsystemer, næppe udgør en sikkerhedsrisiko og foreslår, at § 56 omskrives, således at mobile enheder skal være spærret for installation af uautoriserede programmer og administreres af virksomhedens sikkerhedstjeneste eller lignende.

Energinet mener, at § 56 ikke kun bør gælde for mobile enheder og skriver i sit høringssvar, at bestemmelsen bør udvides til at gælde alle enheder, der kan tilgå virksomhedens industrielle kontrolsystemer og operationelle kontrolsystemer. Energinet ønsker endvidere, at der i § 57 tilføjes til sidst i sætningen: "og erfaringer inddrages i forbedringer".

Energistyrelsens bemærkninger:

Energistyrelsen har på baggrund af Dansk Erhvervs høringssvar tilpasset § 53, således at multifaktorautentificering (MFA) skal implementeres så vidt muligt og i relevant omfang. Valg af MFA-løsning og placering af MFA vil dermed afhænge af virksomhedens egen risikovurdering, dog med undtagelse af fjernadgange, hvor MFA altid skal anvendes.

Energistyrelsen bemærker til N1s høringssvar vedrørende § 53, at scenarier vedrørende MFA tages med videre i Energistyrelsens øvrige sektorberedskabsarbejde med risiko- og sårbarhedsscenarier. Energistyrelsen vurderer dog ikke, at der bør indføres et stk. 2 til § 53, som ønsket af N1, da virksomheders valg af MFA-løsning altid vil afhænge af virksomhedens egen risikovurdering. Energistyrelsen finder det heller ikke muligt at afgrænse § 53 til kun at gælde for eksterne fjernadgange, da bestemmelsen implementerer NIS2-direktivets artikel 21, litra j, som skal gælde for alle net- og informationssystemer, der anvendes i leveringen af virksomhedens tjenester.

Energistyrelsen har på baggrund af bemærkninger Cerius-Radius, Energinet og Green Power Denmark omskrevet § 54, således at bestemmelsen tager udgangspunkt i "adgangsgivende elementer". Energistyrelsen har endvidere tilpasset kravene til passwordsikkerhed, så fokus er på passwords' styrke og ikke deres kompleksitet. Energistyrelsen finder det nødvendigt at tilføje yderligere krav om, at virksomheders passwords skal følge Center for Cybersikkerheds anbefalinger for passwordsikkerhed, som ønsket af N1.

Energistyrelsen har på baggrund af Cerius-Radius' høringssvar afgrænset § 55, stk. 2, som omhandler krav til tidsbegrænsning af fjernadgange, til kun at omfatte forsyningskritiske net- og informationssystemer. Energistyrelsen bemærker til Cerius-Radius' høringssvar, at bestemmelsens stk. 1 er en udpensling af, at de generelle bestemmelser vedrørende adgangsstyring efter §§ 52-54 også gælder for fjernadgange, hvorfor bestemmelsen ikke afgrænses yderligere.

Energistyrelsen bemærker til Evidas høringsvar om § 55, at den ønskede afgrænsning af bestemmelsens stk. 2 vil afvige fra ambitionen om at højne energisektorens modstandsdygtighed og beredskab. Kompromittering af fjernadgange udgør en alvorlig trussel mod energisektoren, og manglende overblik over ens fjernadgange udgør en væsentlig sårbarhed, som kan udnyttes i et cyberangreb mod dansk energiiinfrastruktur.

Energistyrelsen bemærker endvidere, at der på tværs af høringssvarene til § 56, som omhandler privat brug af mobile enheder, er forskellige indstillinger til, hvordan der bedst stilles krav til privat brug af mobile enheder, som kan tilgå operationelle teknologier og industrielle kontrolsystemer, for at imødekomme ambitionen at højne cybersikkerheden i energisektoren.

Mobile enheder anvendes inden for energisektoren i stigende grad til alt fra adgangsløsninger til udførelsen af styringskritiske funktioner, hvorfor kompromittering af disse enheder udgør en væsentlig trussel mod en sikker og stabil energiforsyning. Energisektoren udgør et attraktivt mål for især cyberkriminalitet, og en hullet sikkerhedsbevidsthed i udførelsen af private gøremål via såvel mobile som stationære enheder, der kan tilgå systemer i virksomheders produktionsmiljø, som eksempelvis brug af private mailkonti, online shopping og sociale medier, udnyttes i høj grad i forbindelse med et cyberangreb. Energistyrelsen vurderer derfor forsat, at der er behov for at fastholde krav om, at mobile enheder, som kan tilgå operationelle teknologier og industrielle kontrolsystemer, ikke må anvendes til privat brug.

Energistyrelsen har på baggrund af Energinets høringssvar endvidere udvidet § 53 til også at omfatte stationære enheder. Med udgangspunkt i Green Power Danmarks høringssvar præciseres det også, at enhederne skal konfigureres på sikker vis, så der kun kan installeres programmer, der skal anvendes i leveringen af

tjenesten. Energistyrelsen finder det dog ikke nødvendigt at indføre yderligere krav om, at de mobile enheder skal administreres på central vis, som ønsket af Green Power Denmark, eller at de mobile enheder ikke må anvendes til administrativ it, som ønsket af Fjernvarme Fyn.

Energistyrelsen bemærker til Energinets høringssvar vedrørende § 57, at det følger af bekendtgørelsens § 71, at virksomheder skal foretage vurderinger af foranstaltningernes effektivitet. Energistyrelsen finder det derfor ikke nødvendigt at tilføje til § 57, at erfaringer skal inddrages i forbedringer, men har på baggrund af Energinets høringssvar tilpasset ordlyden i § 71.

Backup-styring

Forsikring og Pension skriver, at der er behov for yderligere konkretisering af kravene til backup-styring og opbevaring i § 59, herunder at backup-data skal opbevares på en geografisk adskilt lokation fra live-data for at minimere risikoen ved fysiske hændelser, samt at der bør tilstræbes opbevaring af mindst én offline backup, som ikke er tilgængelig via netværket, for at beskytte mod ransomware-angreb eller andre typer af cybertrusler.

Energinet ønsker en omskrivning af § 59, stk. 2, så bestemmelsen ændres fra, at backups skal beskyttes med foranstaltninger, der sikrer samme beskyttelsesniveau som det system, der tages backup af, til at virksomheder har procedurer til at sikre dette.

Evida bemærker, at kravet om offline kopier af backups efter § 59, stk. 3, vil medføre et forbud mod anvendelse af cloud-services til forsyningskritiske net- og informationssystemer.

N1 påpeger, at stk. 2 og 3 i § 59 forekommer at modsige sig selv, fordi backups af forsyningskritiske net- og informationssystemer kun kan opnå det samme beskyttelsesniveau (stk. 2), hvis backups opbevares i det OT-miljø, der understøtter systemet, hvilket de ikke må, eftersom backups skal opbevares særskilt (stk. 3). Dette efterlader kun muligheden for offline kopier.

Energistyrelsen bemærkninger:

Energistyrelsen har på baggrund af høringssvar fra N1 og Evida præciseret hensigten med § 59, stk. 2 og 3, herunder at backups, som skal opbevares særskilt fra det forsyningskritiske net- og informationssystem, eksempelvis kan opbevares som offline kopier. Energistyrelsen finder det ikke nødvendigt at foretage yderligere konkretisering af kravene til backup-styring og opbevaring af backups, som ønsket af Forsikring og Pension.

Energistyrelsen bemærker, at § 59, stk. 2, præciserer, hvordan backups for forsyningskritiske systemer som minimum skal beskyttes, mens § 58 stiller krav

om, at virksomheder skal have procedurer for backup-styring for net- og informationssystemer. Energistyrelsen finder det ikke nødvendigt at ændre § 59, stk. 2 til at være et procedurekrav, som ønsket af Energinet, da dette vil ændre hensigten med bestemmelsen.

Kryptografi

EWI, Fjernvarme Fyn og Green Power Denmark giver i sine høringssvar udtryk for, at § 61 generelt er meget bred.

EWI skriver, at det med nuværende formulering bliver er vanskeligt for virksomheder at udlede den præcise forpligtelse, som virksomheden skal efterleve. EWI fremhæver, at ordet "sikret" muligvis bør erstattes med "krypteret", ligesom bestemmelsen kan henvise til, at virksomheder skal følge udviklingen i kryptering eller angive mindstekrav til længde.

Green Power Denmark bemærker, at det er uklart, om kravet også omfatter sikre forbindelser i mødelokaler, hvor fortrolige emner drøftes, og foreslår derfor, at dette krav bør baseres på en risikovurdering.

Fjernvarme Fyn skriver, at § 61 i hvert fald bør uddybes i en vejledning.

Energinet opfordrer til, at der indføres et nyt stk. 2 til § 61, hvor der fastsættes et krav om, at virksomhederne i energisektorerne skal have adgang til en dedikeret del af frekvensbåndet til krisesituationer for at sikre kommunikationsveje til relevante myndigheder, herunder Energistyrelsen, i tilfælde af svigt i offentligt udbudte elektroniske kommunikationsnet eller tjeneste.

Energistirelsens bemærkninger:

Energistyrelsen bemærker til høringssvarene vedrørende kryptering, at § 60 og § 61 følger ordlyden i NIS2-direktivets, artikel 21, stk. 2, litra h, hvorfor Energistyrelsen ikke finder det nødvendigt at omskrive eller indføre nye krav til § 61, som ønsket af EWI, Green Power Denmark og Energinet.

Energistyrelsen anerkender, at bestemmelserne generelt er meget brede, og tager derfor Fjernvarme Fyns ønske om, at kravene til kryptering uddybes i en vejledning, til efterretning.

Netværkssegmentering

Energinet og Dansk Erhverv mener, at der generelt udestår definitioner af ordvalg som "netværkssegmentering", "fysisk adskillelse" og "demilitariseret zone (DMZ)" i § 62, stk. 2.

Cerius-Radius bemærker, at fysisk adskillelse af netværk efter § 62, stk. 3, bør håndteres på netværkskomponentniveau og afgrænses til aktive netværkskomponenter.

Energinet ønsker, at implementeringsfristen for § 62, stk. 4, som omhandler fysisk segmentering på tværs af forsyningsarter, revurderes, hvis bestemmelsen bibeholder sin nuværende formulering. Energinet anbefaler også en uddybende vejledning til § 62, hvis den nuværende ordlyd fastholdes.

N1 skriver, at man støtter formålet om at isolere forsyningskritiske net- og informationssystemer, som angivet i § 62, stk. 1, men mener ikke, at bestemmelsen bør pege på brug af en DMZ som den eneste mulige løsning. N1 fremhæver hertil, at det i § 62 bør omskrives således, at en DMZ ikke er den eneste mulige løsning ved fx at indskrive "eller lignende", da det ellers vil begrænse virksomhedernes handlefrihed uhensigtsmæssigt.

Energistyrelsens bemærkninger:

Energistyrelsen har på baggrund af høringssvar fra N1 tilføjet til § 62, stk. 3, at netværkssegmentering skal ske ved brug af en DMZ eller tilsvarende, så kravet kan indbefatte løsninger, der garanterer samme sikkerhedsniveau som en DMZ.

Energistyrelsen har på baggrund af høringssvar fra Energinet endvidere tilpasset § 62, stk. 4, så netværkssegmentering for multiforsyningsvirksomheder i niveau 4 og 5 ikke nødvendigvis skal omfatte fysisk adskillelse på tværs af forsyningsarter.

Energistyrelsen bemærker til høringssvarene fra Energinet og Dansk Erhverv, at beskrivelser af "fysisk adskillelse" og "DMZ" implicit fremgår af § 62, hvorfor det ikke vurderes nødvendigt at definere disse yderligere. Energistyrelsen anerkender, at der er behov for vejledning til § 62, herunder også yderligere ordforklaringer til eksempelvis DMZ, og tager Energinets opfordring herom til efterretning.

Energistyrelsen pointerer, at intentionen med § 62, stk. 3, er, at der ikke må deles netværkskomponenter og enheder, som er tilkøbt netværket, mellem henholdsvis netværket med forsyningskritiske net- og informationssystemer og øvrige netværk. Energistyrelsen bemærker hertil, at en afgrænsning af stk. 3 til kun at omfatte aktive netværkskomponenter, som ønsket af Cerius-Radius, kan medføre, at virksomheder i praksis foretager fysisk segmentering, som ikke opnår den ønskede effekt.

For det første, så kan netværkskomponenter alene forstås som enheder i form af switches og hubs, hvilket ekskluderer systemer, der er tilsluttet netværket, som eksempelvis en server. For det andet, så kan aktive netværksenheder tolkes som enheder, der tilføres strøm, som eksempelvis en almindelig switch. Derved kan man ved at erstatte 'netværk' med 'aktiv netværkskomponent' potentielt tillade, at

netværksenheder uden strømforsyning, som fx gamle hubs, i princippet kan befinde sig i netværk med de forsyningskritiske systemer og dermed skade systemerne, hvis enheden kompromitteres.

Energistyrelsen finder derfor ikke grundlag for at tilpasse § 62, stk. 3, som ønsket af Cerius-Radius, da den nuværende formulering indebærer, at krav om fysisk segmentering både gælder for netværkskomponenter og de enheder, som er tilkoblet det segmenterede netværk, samt at enheder ikke må deles på tværs af netværksmiljøerne, ej heller gennem virtualisering.

Logning og monitorering

Dansk Erhverv mener ikke, at tidskravet på 13 måneder i § 67, stk. 3, er underbygget med en risikobaseret argumentation, der modvirker direktivets intention om, at foranstaltninger skal være risikobaserede, relevante og proportionale.

Energinet foreslår at § 67, stk. 3 omformuleres til; "Logs skal opbevares særskilt fra det netværksudstyr, hvorfra der opsamles logs, og skal sikres mod manipulation og beskyttes mod uautoriseret adgang", da det ellers vil kræve et særskilt (fysisk adskilt?) netværk til at opbevare logs.

N1 mener at det i § 67, stk. 1, er uklart hvad der menes med "samme beskyttelsesniveau". N1 fremhæver, at der forskel i beskyttelsesbehovet for kritiske net- og informationssystemer og deres logs.

Energistyrelsens bemærkninger:

Energistyrelsen har på baggrund af høringssvar fra Energinet og N1 foretaget enkelte omskrivninger til § 67, stk. 1, så ordlyden angående beskyttelsesniveauet for logs i højere grad minder om lignende formuleringer for backup i § 59.

Energistyrelsen bemærker til Dansk Erhvervs høringssvar, at cyberangreb ikke altid opdages, mens angrebet står på, ligesom der i efterforskningen af komplekse cyberangreb kan være behov for at kunne tilgå logs af ældre dato. Tidsintervallet på 13 måneder for virksomheder i niveau 4 og 5 følger anbefalinger fra sikkerhedsmyndigheder og standardorganisationer på området. Energistyrelsen har endvidere taget højde for sektorinputs i bekendtgørelsens forarbejde med henblik på at sikre proportionalitet.

Bemærkningerne har således givet anledning til ændringer i bekendtgørelsen.

12. Håndtering af hændelser

Green Power Denmark, Cerius-Radius, E-mobility og N1 giver på flere måder udtryk for at bekendtgørelsens §§ 75 og 76 giver indtryk af, at bekendtgørelsen stiller krav som går længere end, hvad direktiverne kræver. Det er herunder uklart, hvor meget, der skal til for, at en underretningsforpligtelse materialiseres.

Energinet, EWII, FDO og SamAqua efterspørger en uddybning af økonomisk tab.

Energistyrelsens bemærkninger:

Energistyrelsen har på flere områder præciseret §§ 75 og 76. Hvad angår § 75, er dette gjort, således at det kun er eventuelle modtagere af tjenesten, som skal informeres i tilfælde af en eller flere driftsforstyrrelser. Der skal således ikke informeres om selve hændelsen eller om en evt. trussel. §§ 75 og 76 er desuden ensrettet efter MSSBs NIS2-lovforslag.

Hvad angår uddybningen af hvad økonomisk tab kan være, vil dette blive behandlet i den Q&A som udkommer parallelt med bekendtgørelsen.

Bemærkningerne har således givet anledning til ændringer i bekendtgørelsen.

13. Fortrolighed, udveksling af oplysninger og digital kommunikation

Aktindsigt

CTR skriver til § 104, stk. 4, om "Bortskaffelse af it-udstyr" kan uddybes/konkretiseres yderligere. Til il § 104, stk. 5, spørges der indtil om udtrykket "uden unødigt ophold" kan kvalificeres yderligere, evt. med en tidsangivelse som i fx §77 stk. 2 "uden unødigt ophold og senest inden for 24 timer".

EWII spørger om, hvad der menes med "forsynings sikkerheden" i § 104 – og om hvorvidt det er på landsplan regionalt, lokalt eller andet.

Dansk e-Mobilitet bemærker til § 104, at det bør specificeres hvordan Energistyrelsen skal/vil opbevare fortrolig information fra virksomhederne, og styrelsen bør altid høre involverede virksomheder før eventuel udlevering af oplysninger via aktindsigt. Dette skal sikre, at den påkrævede fortrolighed opretholdes.

Dansk Erhverv skriver, at der i § 104 forudsættes fortrolighed om oplysninger. Der henvises til lovforslagets § 27 om at frivillige underretninger er undtaget fra aktindsigt, men at der er mange andre oplysninger, der vil være følsomme og have betydning for virksomhedens modstandsdygtighed, hvis de bliver udleveret. Der

spørges ind til, hvordan vil Energistyrelsen sikre fortrolighed omkring oplysningerne. Derudover opfordres der til, at Energistyrelsen altid vil høre involverede virksomheder før eventuel udlevering af oplysninger ved aktindsigt for at sikre den påkrævede fortrolighed.

Green Power Denmark bemærker, at de noterede sig, at Energistyrelsen på sektormødet den 10. januar 2025 fortalte, at styrelsen finder, at de har hjemmel til at afvise aktindsigt i beskyttelsesværdigt information, som Energistyrelsen har modtaget i forbindelse med sin rolle som kompetent myndighed for energisektoren. Energistyrelsen påpegede til gengæld, at aktindsigt i oplysninger, som måtte være underlagt en anden myndigheds kompetence, kan kræve yderligere afklaring, herunder konkret høring. Green Power Denmark er enige i, at det er yderst vigtigt at opretholde fortroligheden af følsomme oplysninger, navnlig henset til at offentligheden med bekendtgørelsen skal informeres om hændelser, jf. § 19, stk., nr. 7. Green Power Denmark anmoder derfor Energistyrelsen om at fastholde denne praksis også i koordinationen med andre myndigheder.

HOFOR bemærker til § 104, at der savnes henvisning til sikkerhedscirkulæret, fx i forhold til stk. 3. Fortrolig information i fysisk og digital dokumentform skal bære tydelig mærkning af materialets fortrolighed. Det skal ligeledes angives, hvor man finder reglerne for dette. Der er både krav om versionsstyring, fordeling, bortskaffelse, transport mm. Generelt kommer man i et dilemma, fordi kun få kommunikationsmidler er godkendt til Fortroligt efter Statens regler/ FE CFCS.

Norlys bemærker at, det følger af bekendtgørelsens §104 stk. 2, at der kan gives indsigt i fortrolige informationer jf. § 26 i lov om styrket beredskab i energisektoren til personer, for hvem det er en tjenestelig nødvendighed, eller personer som har lovkrav herpå. Det bemærkes, at der i telesektoren gælder bestemmelser, der i videre omfang undtager oplysninger af særlig følsom karakter fra aktindsigt, end hvad der lægges op til for energisektoren. Da fortrolige oplysninger i sin natur kan være væsentlige for en virksomheds modstandsdygtighed, opfordre Norlys til, at den berørte virksomhed altid inddrages i vurderingen af oplysningernes karakter, før der træffes beslutning om aktindsigt.

Energistirelsens bemærkninger:

Energistyrelsen har på baggrund af CTR's høringssvar ændret "it-udstyr" til "elektroniske lagringsmedier" i § 104, stk. 4.

Energistyrelsen har på baggrund af EWII's høringssvar ændret "forsyningssikkerheden" i § 104, stk. 5, til "driften af virksomheden eller energiforsyningen lokalt, regionalt, nationalt eller på europæisk niveau", således at ordlyden stemmer overens med ordlyden af § 26, stk. 1, nr. 3 og 5 i lov om styrket beredskab for energisektoren.

Energistyrelsen bemærker til Dansk e-Mobilitets høringssvar, at Energistyrelsen ligesom virksomhederne selv har behov for metodefrihed i valget af, hvordan de fortrolige informationer skal beskyttes. Energistyrelsen fastsætter således ikke nærmere regler herom i bekendtgørelsen.

Energistyrelsen bemærker til Dansk e-Mobilitets, Dansk Erhvervs, Green Power Denmark og Norlys høringssvar, at det er Energistirelsens vurdering, at de gældende regler i forvaltningsloven, offentlighedsloven og arkivloven er tilstrækkelige til at beskytte virksomhedernes informationer fra at blive udleveret til personer og virksomheder, der måtte søge om aktindsigt eller indsigt i arkivalier ved Rigsarkivet. Således giver alle tre love mulighed for at afvise aktindsigt og fastsætte en længere udleveringsfrist i/for oplysninger og arkivalier, der omhandler oplysninger om private forhold og drifts- eller forretningsforhold m.v., oplysninger om statens sikkerhed eller rigets forsvar, oplysninger om til rigets udenrigspolitiske interesser m.v. og oplysninger om private og offentlige interesser, hvor hemmeligholdelse efter forholdets særlige karakter er påkrævet.

Selvom offentlighedsloven og forvaltningsloven ikke har et eksplicit krav om, at myndigheden skal høre virksomheder, som oplysningerne, der søges aktindsigt i, angår, så har Energistyrelsens Center for Beredskab en fast praksis om at høre virksomhederne, såfremt der søges om aktindsigt i oplysninger, der hidrører fra disse virksomheder eller på anden direkte måde angår denne virksomhed.

Energistyrelsen vurderer, at brugen af undtagelsesreglerne i offentlighedsloven, forvaltningsloven og arkivloven kombineret med en praksis om at høre de relevante virksomheder, inden afgørelse om aktindsigt træffes, kan beskytte oplysninger om virksomhedernes og energisektorens beredskab, fysiske sikring og cybersikkerhed, i tilstrækkeligt omfang uden at have en decideret undtagelsesregel, som Norlys bemærker, at der findes for telesektoren.

Endeligt bemærker Energistyrelsen til HOFOR's høringssvar, at der bevidst ikke er indsat en henvisning til Sikkerhedscirkulæret, idet § 26 i lov om styrket beredskab for energisektoren og § 104 i indeværende bekendtgørelse ikke har til hensigt at anvende Sikkerhedscirkulærets regime for informationssikkerhed. Når der i bekendtgørelsen står, at virksomheder skal beskytte "fortrolig information", er der således ikke tale om information, som er klassificeret til "FORTROLIGT" i henhold til Sikkerhedscirkulærets bestemmelser.

Bemærkningerne har således givet anledning til ændringer i bekendtgørelsen.

Udveksling af oplysninger og digital kommunikation

Cerius-Radius spørger i sit høringssvar, om § 104, stk. 4, i bekendtgørelsen sammen med § 26 i lov om styrket beredskab i energisektoren, udelukker brugen af

cloud-løsninger, da brugen af cloud-løsninger indebærer, at Cerius-Radius ikke har komplet styring over bortskaffelsen af informationer.

Energinet skriver til § 105 og § 106, at Energinet har vanskeligt ved at se, hvordan kommunikationsudvekslingen, som beskrevet i bestemmelserne, skal finde sted i praksis. Der foregår i det daglige meget kommunikation mellem Energinet og Energistyrelsen om forhold relateret til lov om styrket beredskab i energisektoren, som Energinet har svært ved at se kan ske effektivt via den selvbetjeningsløsning, som Energistyrelsen påtænker at anvise. Det bør overvejes at præcisere, hvilke typer af information, der tænkes på.

Forsikring og Pension spørger ind til om stk. 5 i § 106 ikke er overflødig. Den fremgår af stk. 3, som der også refereres til.

N1 og Brintbranchen skriver til § 105, at det bør forklares, hvordan virksomhederne skal kommunikere til Energistyrelsen, hvis virk.dk er nede pga. en nødsituation, og at en anmeldelse ikke vil anses som modtaget, hvis virksomhederne bruger en anden kommunikationskanal.

Energistirelsens bemærkninger:

Energistyrelsen bemærker til Cerius-Radius høringssvar, at det ikke har været intentionen med § 104, stk. 4, at udelukke brugen af cloud-løsninger til opbevaring af materiale designet som fortroligt i henhold til § 26 i lov om styrket beredskab. Energistyrelsen har som følge heraf indsat ordet "bærbare digitale lagringsmedier", i stedet for "it-udstyr". Hensigten med det nye ord er at indsnævre, at der tale om USB-stik, bærbare harddiske, hukommelseskort, cd'er herunder laserdiscs, blu-ray og dvd, disketter samt lignende digitale medier, der eksisterer, har eksisteret eller vil eksistere i fremtiden. Mobiltelefoner, tablets og bærbare computere vil ligeledes være omfattet, såfremt det ikke er muligt at adskille harddisken fra udstyret.

Energistyrelsen bemærker til Energinets høringssvar, at intentionen med § 105 ikke har været, at enhver kommunikation mellem virksomhederne og Energistyrelsen eller Energinet angående beredskab, fysisk sikring, cybersikkerhed og modstandsdygtighed skulle foretages gennem selvbetjeningsløsningen. Energistyrelsen mener forsat ikke, at dette er tilfældet, idet § 105, stk. 2, indskrænker, hvilken kommunikation, der er omfattet af § 105. Bestemmelsen i § 105 har sigte på, at beredskabsmateriale, såsom beredskabsplaner, ROS-konklusioner, risiko- og sårbarhedsvurderinger af projekter, informationer til niveau inddeling af virksomhederne og klassificering af anlæg, kontaktoplysninger på beredskabspersoner ved virksomhederne og alt materiale og information, der skal indsendes af virksomhederne i forbindelse med tilsyn, skal tilgå Energistyrelsen gennem denne selvbetjeningsløsning, således at disse materiale og informationer kan beskyttes ved overførslen, opbevaringen og behandlingen til/i af Energistyrelsen. Det er forsat frit for virksomhederne at søge råd og vejledning hos

Energistyrelsen via e-mail og telefon. Energistyrelsen foretager således ikke nogen ændringer som følge af Energinets høringssvar, dog er der indsat en henvisning til stk. 1 i § 105, stk. 2, så der ikke er tvivl om, hvad der henvises til.

Energistyrelsen bemærker til Forsikring og Pensions høringssvar, at § 106, stk. 5 ikke er overflødig. Energistyrelsen forudsætter, at Forsikring og Pension har ment, at det skulle fremgå af § 106, stk. 4 og ikke stk. 3, som skrevet, idet stk. 3, handler om hvornår skriftlig kommunikation anses for modtaget, mens både stk. 4 og 5, handler om undtagelser til hovedreglen i § 105. Energistyrelsen mener, at stk. 4 og 5 er undtagelser til hver sin situation. Stk. 4 giver således mulighed for at behandle skriftlig kommunikation, der er modtaget fysisk, fx et brev eller håndleveret skriftlig besked, mens stk. 5 handler om muligheden for at behandle kommunikation, der er modtaget digitalt i henhold til § 105, men uden den digitale signatur. Energistyrelsen ændrer således ikke i bestemmelserne.

I forlængelse af ovenstående bemærker Energistyrelsen til N1's og Brintbranchens bekymring om, hvordan Energistyrelsen ønsker, at det skal specificeres, hvordan der skal kommunikeres med Energistyrelsen i tilfælde af, at den anviste selvbetjeningsløsning ikke virker. I så tilfælde vil Energistyrelsen melde ud til virksomhedernes operationelle kontaktpunkt jf. § 73 i bekendtgørelsen, hvordan virksomhederne i stedet kan kommunikere med Energistyrelsen. Energistyrelsen vil jf. § 106, stk. 4, have hjemmel til at modtage enhver form for skriftlig kommunikation, i sådanne særlige tilfælde, indtil den anviste selvbetjeningsløsning fungerer igen.

14. Samordnet beredskab

DANVA finder det uhensigtsmæssigt, at samordnet beredskab "kun" er en mulighed for delsektorer i energisektoren. DANVA påpeger, at dermed mister multiforsyninger muligheden for at samordne beredskab inden for fx el og vand og spildevand eller fjernvarme og vand og spildevand, hvilket komplicerer beredskabsaktiviteterne for multiforsyninger. DANVA henstiller til, at det gøres muligt at samordne beredskabet på tværs af alle forsyningssektorer, da en grundig koordinering og afstemning af regelsættene er fundamentet for, at der kan skabes et styrket og effektivt beredskab.

Energistirelsens bemærkninger:

Beredskab i vand- og spildevandsektoren hører under Miljø- og Ligestillingsministeriet og er ikke en del af Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets ressort. Ansvar for udstedelse af regler og gennemførelse af tilsyn på beredskabsområdet i vand- og spildevandssektoren påhviler således miljø- og ligestillingsministeren, og derfor kan Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet ikke

udstede regler for, at virksomheder i vand- og spildevandssektoren indgår i et samordnet beredskab omfattet af lov om styrket beredskab i energisektoren. Den nye beredskabsregulering går på nogle områder længere, end hvad der følger af NIS 2- og CER-direktivet. Det er allerede sådan i dag, at der er omfangsrige beredskabskrav på el-, gas- og olieområdet, som går længere, end hvad der er af krav i andre sektorer.

For at sikre en passende ensretning i forhold til implementeringen af direktiverne på tværs af sektorer deltager Energistyrelsen i tværministerielle samarbejdsfora for at koordinere tilsynsgrundlaget med de respektive kompetente myndigheder, hvor der er fokus på bl.a. at nedbringe de administrative byrder for virksomhederne i forbindelse med tilsyn.

15. Identificering af særlige virksomheder

Brintbranchen skriver til § 114, stk. 3, at tærskelværdien under paragraf 1b for den årlige omsætning gerne må stå i DKK (det står i EUR nu).

Cerius-Radius bemærker til § 114 og § 115, at konsekvenserne af, at en virksomhed identificeres som en kritisk virksomhed eller væsentlig enhed ikke fremgår af bestemmelserne, selvom mange virksomheder vil blive identificeret efter bestemmelserne. Det bemærkes endvidere, at der i § 114, stk. 1 sondres mellem væsentlige og vigtige enheder, mens det ikke fremgår af bestemmelsen, hvornår virksomheder identificeres som en vigtig enhed. Endelig spørges der til om, det er en fejl, at begrebet "enhed" anvendes i § 114, stk. 1, i stedet for "virksomhed", da bekendtgørelsen ellers har anvendt ordet virksomhed(er) i stedet for ordet enhed.

EWI spørger til § 115, at hvis virksomhederne først d. 1. juli 2026 ved hvilket niveau virksomheden bliver indplaceret på - hvordan de så skal kunne leve op til bekendtgørelsen det næste års tid.

FDO skriver til § 115, at det er en snørklet formulering, og at hvis det skal være +6 Europæiske lande, så kan det vel ikke være grundlag for, at FDO er placeret i niveau 5.

Green Power Denmark mener, at Kapitel 18 om Identificering af særlige virksomheder er svært at forstå (§§ 114 og 115). Kapitel 18 hænger sammen krav i NIS2- og CER-direktiverne. § 114 fastsætter, at Energistyrelsen identificerer og udarbejder lister over væsentlige og vigtige enheder. Der spørges til hvorvidt det er korrekt forstået, at alle niveau 2-5 virksomheder bliver "væsentlige enheder", jf. § 114, stk. 3, sammenholdt med § 115, stk. 3, med de konsekvenser det vil få i relation til sanktioner, herunder max bødestørrelser, m.m. Det er uklart, om kategorien "vigtige enheder" bliver relevant, fx for niveau 1-virksomheder. Dette bør

tydeliggøres. § 115, stk. 5, er en forholdsvis tekstnær gengivelse af CER-direktivets artikel 6, stk. 2, om, hvad medlemsstaterne skal lægge til grund ved deres identificering af "kritiske enheder". § 115, stk. 3, fastsætter, at alle virksomheder på niveau 2-5 er kritiske virksomheder. Green Power Denmark beder Energistyrelsen oplyse, om det bygger på en vurdering af, at de i praksis vil opfylde kriterierne i § 115, stk. 5, / CER-direktivets artikel 6, stk. 2, eller om der er tale om overimplementering, med de konsekvenser det får i relation til sanktioner, herunder max bøde-størrelser, m.m. Green Power Denmark bemærker desuden, at det bør tydeliggøres, i hvilket omfang, der er en sammenhæng mellem niveau 2-5 virksomhederne og hhv. "vigtige enheder" og "væsentlige enheder" jf. NIS 2-direktivet og "kritiske enheder" jf. CER-direktivet.

HOFOR skriver til § 116, at Energistyrelsen vel retteligt kun kan identificere danske virksomheder af særlig europæisk betydning.

SamAqua gør til § 114, stk. 3, nr. 1, opmærksom på, at myndighedernes ikke har samme fortolkning af direktivets størrelseskrav. Nedenstående er udklip fra Forsvarsministeriets lovudkast - Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser til § 1. Placeringen af og/eller er ikke ens, hvilket har en væsentlig indholdsmæssig betydning, da Energistirelsens formulering medfører, at flere enheder omfattes af NIS2-kravene. Der er gjort opmærksom på dette ifm. høringen af implementeringsloven.

Energistirelsens bemærkninger:

Energistyrelsen har på baggrund Cerius-Radius, SamAqua og Green Power Danmarks høringssvar tilrettet §§ 114-116, således at ordlyden af bestemmelserne i højere grad ligger sig op af ordlyden i NIS 2- og CER-direktiverne, såvel som NIS 2- og CER-lovforslagene fremsat af MSSB. Således fastsætter bestemmelserne, at virksomheder udpeges som væsentlige, vigtige og kritiske enheder, samt som kritiske enheder af særlig europæisk betydning. Endvidere er størrelseskravene ift. væsentlige og vigtige enheder blevet tilrettet, så det stemmer overens med kravene i NIS 2.

Energistyrelsen har ikke fundet det nødvendigt at specificere, at § 115 kun finder anvendelse på danske virksomheder, som ønsket af HOFOR. Det følger af anvendelsesområdet for lov om styrket beredskab i energisektoren og derfor anvendelsesområdet for indeværende bekendtgørelse.

Energistyrelsen har ikke fundet det muligt at rette EUR til DKK som ønsket af Brintbranchen, da det potentielt vil betyde, at NIS 2 direktivet bliver fejlimplementeret, ligesom det også unødigt vil afvige fra ordlyden til MSSB's NIS 2-lovforslag.

Energistyrelsen bemærker til Green Power Denmarks høringssvar, at kategorien "vigtige enheder" aldrig vil blive relevant for virksomheder inddelt på niveau 1, da der i bilag 1 om tærskelværdierne for virksomhedernes niveauinddeling er specificeret, at virksomheder, der beskæftiger mere end 50 personer eller har en årlig omsætning på over 10 mio. EUR og en årlig samlet balance på over 10 mio. EUR., altid som minimum vil være en niveau 2-virksomhed. Fsva. Green Power Denmarks spørgsmål til § 115, stk. 3, så er det Energistyrelsens opfattelse, at bestemmelsen ikke er udtryk for overimplementering, da alle virksomheder i niveau 2-5, reelt vil leve op til de kriterier, der skal lægges vægt på efter § 115, stk. 5, nr. 1-4, idet disse virksomheder leverer en eller flere væsentlige tjenester, opererer i og har sin kritiske infrastruktur beliggende på dansk territorium, samt at en hændelse hos virksomheden vil have betydelig forstyrrende virkning, jf. stk. 6 i §115, på virksomhedens levering af en eller flere væsentlige tjenester eller på leveringen af andre væsentlige tjenester i sektorerne anført i bilag 5, som er afhængige af denne eller disse væsentlige tjenester.

Endeligt bemærker Energistyrelsen, at der i udgangspunktet ikke er nogen sammenhæng mellem udpegelsen som "væsentlige, vigtige eller kritiske enheder" og den niveauinddeling og klassificering, der er af virksomhederne i henhold til § 4 og § 6 i bekendtgørelsen. Det er to forskellige måder at indikere hvor kritisk en virksomhed er. Men der er ikke som sådan noget lighedstegn mellem tingene.

Bemærkningerne har således givet anledning til ændringer i bekendtgørelsen.

16. Håndhævelse og klageadgang

Cerius-Radius, EWII og Green Power Denmark bemærker til § 118, at udgangspunktet i lov om styrket beredskabs § 31 er, at afgørelser kan påklages til Energiklagenævnet, og at § 32 i loven, hvor ministeren kan bestemme at visse afgørelser ikke skal kunne indbringes til Energiklagenævnet, er en undtagelse til § 31. Alligevel har § 118 i bekendtgørelsen vendt udgangspunktet fra loven på hovedet, så afgørelser kun undtagelsesvis kan påklages til Energiklagenævnet. Det bemærkes endvidere af det er uklart, hvad der forstås ved retlige spørgsmål. Cerius-Radius ønsker, at bestemmelsen formuleres svarende til loven og det herefter klart defineres hvad der ikke kan klages over. EWII tilføjer, at der grundet bekendtgørelsens vidtgående forpligtigelser bør indføres en administrativ klageadgang for andet end retlige spørgsmål, og som minimum til visse konkrete afgørelser efter bekendtgørelsens § 4 og § 6.

EWII bemærker til kapitel 20, om det er korrekt forstået, at omfattede virksomheder kan ifalde straf for at undlade af efterkomme påbud og afgørelser, men at manglende overholdelse af bekendtgørelsens bestemmelser ikke i sig selv er strafbart? Fx: Det er først strafbart ikke at have en informationssikkerhedspolitik,

efter, at en virksomhed har fået et påbud eller afgørelse herom og ikke efterlever samme. I forslag til lov om beredskab i energisektoren er der hjemmel til straf til virksomheder i forslaget § 37, og jf. § 37, stk. 4 kan der fastsættes straf i forskrifter, der følger af loven, men overtrædelse af den foreslåede bekendtgørelse er øjensynligt ikke strafbelagt.

Energistyrelsens bemærkninger:

Energistyrelsen medgiver ikke, at der med § 118 i bekendtgørelsen vendes rundt på udgangspunktet for lovens bestemmelser om klageadgang. § 31 fastsætter således kun, at Energiklagenævnet er rette klagemyndighed for afgørelser truffet efter loven eller regler udstedt i medfør af loven. Det har således været gjort meget tydeligt i forarbejderne til § 32, at der gives bemyndigelse til at afskære klageadgangen for afgørelser truffet efter loven eller efter regler udstedt i medfør af loven, i hvordan § 32 forventes at blive udmøntet. Således har udgangspunktet for muligheden for klageadgangen altid været en kombination af § 31 og § 32, og det fremgår i forarbejderne til § 32, at "det forventes på baggrund af den foreslåede bestemmelse i § 32, stk. 1, at der fastsættes nærmere regler om, at afgørelser truffet efter lovens kapitel 5 om baggrundskontrol og sikkerhedsgodkendelser eller regler udstedt i medfør af kapitel 5 ikke kan påklages til Energiklagenævnet" og "Det forventes endvidere, at bestemmelsen i stk. 1 vil blive brugt til at fastsætte nærmere regler om, at afgørelser der vedrører virksomhedernes overholdelse af reglerne i loven eller udstedt i medfør af loven for så vidt angår myndighedernes faglige vurderinger angående organisatorisk beredskab, fysisk sikring og cybersikkerhed, ikke kan påklages til Energiklagenævnet. Afgørelser vedrørende faglige vurderinger om organisatorisk beredskab, fysisk sikring og cybersikkerhed er ikke noget, der knytter sig særligt til Energiklagenævnets kendskab til juridiske eller tekniske spørgsmål på energiområdet. Det forventes dog, at bestemmelsen i stk. 1 vil blive brugt til at fastsætte nærmere regler om, at virksomheder dog forsat vil kunne påklage retlige spørgsmål til Energiklagenævnet. Med retlige spørgsmål menes der bl.a. overholdelse af forvaltningslovens regler til afgørelser, herunder partshøring, begrundelse og klagevejledning samt andre relevante dele af dansk forvaltningsret, som myndigheder er forpligtet til at overholde i afgørelsessager". Energistyrelsen finder således ikke grundlag for at rette i § 118 i bekendtgørelsen, hverken i bestemmelsens opbygning eller i specificeringen af hvad der menes med "retlige spørgsmål".

Energistyrelsen bemærker til EWII's høringssvar angående den tilsyneladende manglende strafbelægning af manglende overholdelse af bekendtgørelsen, at det er korrekt, at det er en fejl, at bemyndigelsesbestemmelsen i § 37, stk. 4, i lov om styrket beredskab i energisektorerne ikke er blevet udnyttet i bekendtgørelsen. Energistyrelsen har rettet op på denne fejl ved at indsætte en ny § 122, der fastsætter, at virksomheder kan straffes med bøde for overtrædelse af bekendtgørelsens bestemmelser, og at bøder udstedt i medfør af § 122 skal

overholde de rammer, der er for fastsættelsen af bødens størrelse i § 37, stk. 1 i lov om styrket beredskab for energisektoren.

Energistyrelsen har ladet § 122 og 123 i høringsversionen af bekendtgørelsesudkastet udgå.

Bemærkningerne ovenfor har således givet anledning til ændringer i bekendtgørelsen.

17. Implementeringsfrist og overgangsregler

Dansk Erhverv, Green Power Denmark og N1 finder det problematisk at omkostninger til beredskab, som er afholdt fra implementeringsfristen for NIS 2- og CER-direktiverne den 17. oktober 2024 og frem til ikrafttræden den 7. marts ikke kan indregnes i netvirksomheds omkostningsramme og det samlede forrentningsgrundlag i reguleringsåret 2024 og 2025 efter indtægtsrammebekendtgørelsen. Dansk Erhverv, Green Power Denmark og N1 finder det, således at den foreslåede overgangsordning i § 124, stk. 3, straffer virksomheder for blandt andet at planlægge tiltag på baggrund af den annoncerede ikrafttrædelse og for at udvise rettidig omhu i lyset af det kritiske trusselsbillede. Det anbefales på den baggrund, at omkostninger kan afholdes fra den annoncerede ikrafttrædelse af direktivet i medlemsstaterne (18. oktober 2024) og i overensstemmelse med de vedtagne regler i indtægtsrammebekendtgørelsen.

Dansk Industri bemærker, at implementeringsfristen er ualmindelig kort, og at da virksomhederne endnu ikke kender den endelige udformning af bekendtgørelserne, har de ikke kunne igangsætte arbejdet med overholdelsen af bekendtgørelsen. Dansk Industri opfordrer til, at virksomhederne ikke bliver sanktioneret for mangelfuld implementering af reglerne inden for det første år fra bekendtgørelsens ikrafttræden.

Energistyrelsens bemærkninger:

Energistyrelsen anerkender Dansk Erhverv, Green Power Denmark og N1s betragtninger om, at virksomheder har indrettet sig på og iværksat beredskabsforanstaltninger efter direktiverne i berettiget forventning om, at de nye krav ville været trådt i kraft ved implementeringsfristen den 17. oktober 2024. Energistyrelsen vurderer på den baggrund, at der i dette tilfælde, konkret er grundlag for at regulere med tilbagevirkende kraft, da der er tale om en begrænset periode og ændringen af indtægtsrammebekendtgørelsen alene begunstigende retsvirkninger for virksomhederne.

Energistyrelsen vil ændre indtægtsrammebekendtgørelsen, således at omkostninger til beredskab fra og med fristen for implementering af NIS 2- og CER-direktiverne, den 17. oktober 2024, også indregnes i netvirksomheders omkostningsramme og det samlede forrentningsgrundlag i reguleringsåret 2025.

Overgangsbestemmelsen i § 124, stk. 3 i høringsversionen af bekendtgørelsen udgår.

Energistyrelsen pointerer fsva. sanktioneringsmulighederne i 2025, at størstedelen af kravene i bekendtgørelsen følger af NIS 2- og CER-direktivet. De nationale regler, der skulle implementere disse direktiver, skulle have fundet anvendelse allerede fra d. 17. oktober 2024, hvorfor der for denne gruppe af krav ikke kan fastsættes en anden ikrafttrædelsesdato, og sanktionsbestemmelserne kan heller ikke for 2025 suspenderes, idet Danmark for energiområdet vil have fejlimplementeret NIS 2- og CER-direktiverne. Energistyrelsen har dog gentagne gange over de seneste år, hvor der er blevet arbejdet på den nye lovgivning, tilkendegivet over for virksomhederne og deres brancheforeninger, at 2025 bliver et læringsår for både virksomhederne og Energistyrelsen. Energistyrelsen forestiller sig ikke, at det vil blive nødvendigt at benytte de strengeste sanktionsmuligheder, særligt set i lyset af, at der efter de gældende regler ikke er blevet udstedt bøder for overtrædelser af reglerne, selvom det også her har været en sanktionsmulighed. Endvidere vil valget af sanktioner for overtrædelse af lov- og bekendtgørelsesregler, både i 2025 og alle år derefter være baseret på en proportionalitetsvurdering, idet sanktionerne skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning. Dette fremgår klart af forarbejderne til lov om styrket beredskab i energisektoren.

Endelig bemærker Energistyrelsen, at der er fastsat længere implementeringsfrister for de tungeste krav, der går videre end NIS 2- og CER-direktivernes krav. Der er ikke kommet nogle høringssvar, der foreslår andre konkrete implementeringsfrister end dem, der er foreslået i høringsudkastet, hvorfor Energistyrelsen også fastholder disse.

Bemærkningerne har således givet anledning til ændringer i bekendtgørelsen.

Tidsfrist for indlevering af materiale – OKT 25

Cerius-Radius mener, at tidsfristen for tilsyn den 1. august 2025⁵⁶ er urealistisk.

Energistyrelsens bemærkninger:

Energistyrelsen er enig med virksomhederne i, at der ikke er overensstemmelse mellem tidsfristen d. 1. august 2025 i § 107, stk. 2, og § 107, stk. 5. Energistyrelsen har derfor ændret tidsfristen for indsendelse i 2025 i § 107, stk. 2 til den 7. september 2025, hvilket er 6 mdr. efter ikrafttrædelsen af bekendtgørelsen, så der er overensstemmelse mellem stk. 2 og stk. 5.

Energistyrelsen

Bemærkningerne har således givet anledning til ændringer i bekendtgørelsen.